THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
JUN 17 1946
ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybė is the oldest Lithuanian newspaper, established in 1886 by J. J. Paukštis. Published weekly at 412 Bedford Avenue, Brooklyn 11, N. Y. by Juozas Tysliava, Editor and Publisher. Entered as second Class Matter October 23, 1[illegible] the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Subscription rates: United States and possessions $3.00 [illegible] Canada $3.50. For rates to other countries apply circulation department. Advertising rates on application. Telephone EVergreen 4-0862.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

LXI METAI 24 N — BROOKLYN, NEW YORK, PENKTADIENIS, 1947 M., BIRŽELIO (JUNE) 13 D. — KAINA 5 CENTAI

DABAR

Jau atsikvošėjo
Hague pasitraukė
Gal bus ir miltų
Chicago Tribune

JUOZAS TYSLIAVA

Dar karo metu kažkas išsitarė, kad Sovietų Rusija gali būti pikčiausias Amerikos priešas.

Ar atsimenate, kaip tada tas šauksmas tyruose buvo sutiktas?

— "Purvinas Hitlerio melas..."

Na, o dabar?

Dabar prezidentas Trumanas reikalauja 50 milijonų dolerių vertės koštuvo... komunistams košti.

Dabar tvirtinama, kad būsimajame atominiame kare, viena diena, gali būti sunaikinta 12 didžiausių Amerikos miestų.

Dabar....

**
*

Tie Amerikos politikos vyrai, kurie mėgdavo sekti "vieno pasaulio" pasakėlę, baigia atsikvošėti.

Dabar, po keleto metų, jie pradeda įsitikinti, kad Stalinas tęsia tik tai, ko Hitleris nespėjo baigti.

Tik dabar jie atvirai kalba, kas atsitiktų Amerikoje, jeigu komunistai nuverstų esamą tvarką.

Tik dabar, kai, maskolių durtuvų padedami, Vengrijos komunistai pasigrobė paskutinę demokratijos tvirtovę Vidurio Europoje.

Bet kai tokios pat, viena po kitos, tvirtovės griuvo Pabaltyje, Lenkijoje ir Balkanuose, tai tie "vieno pasaulio" svajoto jai, deja, ausis pasidėję, ramiai sau miegojo.

**
*

Frank Hague, išbuvęs trisdešimts metų Jersey City mėru, pagaliau, pasitraukė.

Išbuvęs ilgiau, negu bet kuris kitas Amerikos miesto meras tose pareigose, Hague, betgi, nepasitraukė iš politikos.

Kaip toks labiausiai keikiamas (ypač komunistų spaudoje) žmogus galėjo taip ilgai išsilaikyti tose pareigose?

Politinė mašina?

Gal būt.

Bet tie, kurie balsuodavo už Hague kandidatūrą, matyt, buvo patenkinti jo administracija.

Berods, Hague buvo patenkintas ir velionis Rooseveltas, kurį dabar komunistai taip garbina.

**
*

Būdamas Chicagoje, turėjau progos ilgeliau kalbėtis su Amerikos Lietuvių Tarybos trijule—Šimučiu, Grigaičiu ir Vaidyla.

Ta pačia, bendro darbo, tema teko kalbėtis ir su Amerikos Lietuvių Misijos pirmininku A. Oliu, kuris man, tarp kita ko, pranešė:

"Lietuvai Vaduoti Sąjunga sutinka įeiti į Tarybą. Tuo reikalu Clevelande lankėsi dr. Padalskis."

Grįžęs namo, kalbėjausi ir su dr. Padalskiu, kuris, betgi, skundėsi, kad "iki šiol Clevelandas dar nieko neatsakė..."

Taigi, girnos sukasi. Gal bus ir miltų.

**
*

Labiausiai keikiamas ir plačiausiai skaitomas Chicago Tribune dienraštis šiomis dienomis minėjo 100 metų jubiliejų.

To dienraščio, turinčio virš milijoną skaitytojų, savininkas pulkininkas McCormik — išdidus žmogus.

ATVYKO 30 LIETUVIŲ IŠ EUROPOS

Birželio 7 d. į New Yorką iš Bremenhaven, Vokietijos, atplaukusiu laivu SS Marine Marlin tarpe 927 keleivių atvyko ir 30 lietuvių, kurių 27 kaipo imigrantai ir 3 kaipo JAV piliečiai repatrijantai. Lietuvos kvota pasinaudojo 14, Rusijos 11, Latvijos 1, be kvotos 1.

Atvykusieji išvažinėjo pas gimines bei draugus: Inžinierius Stanius Bartkūnas su žmona atvyko pas p. J. Smetoną, 511 Babbit Rd., Euclid, Ohio.

Prekybininkas Jonas Bilduas su žmona ir dviem sūnums studentais, Vytautu ir Leonu, apsistojo pas gimines: 230 Clark Pl., Elizabeth, N. J.

Benjaminas Čeponis apsistojo pas gimines: Couch Rd., Box 264, Setauket, L. I., N. Y. Čeponis yra prityręs ir kvalifikuotas sodininkas.

Vytautas ir Aldona Končiai su sūnum Aldžiu apsistojo pas gimines: 75 G Street, So. Boston 27, Mass.

Jurgis Linka, JAV pilietis, apsistojo pas tėvą: 267 River St., Paterson, N. J.

Antanas Norvaiša, JAV pilietis, pasistojo pas gimines: 50 West 6th St., So Boston, Mass.

Kunigas Juozas Pakalniškis, JAV pilietis, apsistojo: 154 Bradford St., Brooklyn, N. Y.

Dr. Tadas Savickas su seserim studente Marija ir motina Viktorija apsistojo pas gimines: 3272 Salmon St., Philadelphia, Pa.

Daktarai Antanas ir Janina Sniečkai su sūnum Kazimieru apsistojo pas gimines: 3272 Salmon St., Philadelphia, Pa.

Inžinierius Juozas Stepona vičius su žmona apsistojo pas gimines: P. O. Box 193, Monee, Ill.

Inžinierius Jurgis Stulpinas apsistojo pas gimines: 6410 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Pranas Tamkutonis apsistojo pas gimines: 169 W. 32 nd St., Bayonne, N. J.

Dr. Juozas Trečiokas su žmona ir sūnum Leopaldu išvyko į Sodus, Mich., žinomojo kuroto tininko Juozo Bačiūno globon. Alodija Dičiūtė Trečiokienė yra žinoma Kauno Operos solistė.

Vienuolė mokytoja Ona Zulonaitė apsistojo vienuolyne: Sisters of Immaculate Conception, R. D. 2, Putman, Conn.

Našlaičius Mamertą Klevicką ir Enriką Gorodecką laikinai globoti pasiėmė U. S. Committee for European Children.

Be giminių ir draugų atvyku sius pasitiko BALF rūbų sandėlio vedėjas J. Valaitis ir Lietuvos Gen. Kons. New Yorke Attache A. Simutis. Taipgi draugų pasitikti į uostą buvo atvykę p. Trečiokai iš Newark, N. J., dr. Pajaujis su šeima.

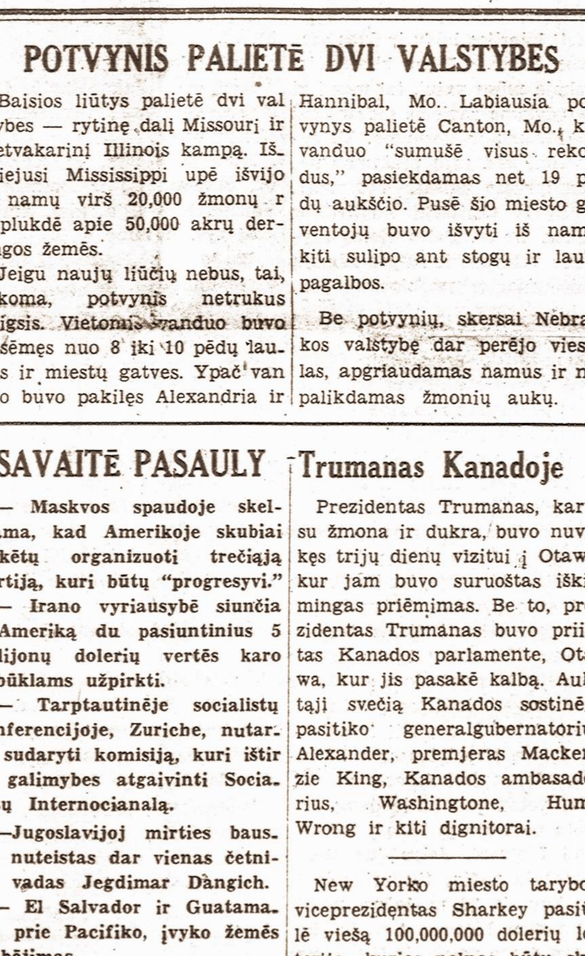

Prezidentas Trumanas, lydimas vyr. štabo viršininko gen. Eisenhowerio (dešinėje) ir savo asmeninio patarėjo adm. Leahy, šiomis dienomis grįžo į Washingtoną.

Horald Stassen, buvęs Minnesota gubernatorius ir Thomas E. Dewey, New Yorko valstybės gubernatorius, šiomis dienomis buvo susitikę New Yorke ir, sakoma, tariasi būsimųjų rinkimų reikalais.

Paklaustas, ar jis, kartais, nenorėtų tapti JAV prezidentu, McCormik atrėžė:

"Out of the question."

Nenuostabu. Sėdėdamas savo 8 milijonų dolerių vertės bokšte (36 aukštų Tribune Tower) pulkininkas įšdidžiai žiūri net į Baltuosius Rūmus.

**
*

Didelė šalis, didelės ir jos nelaimės.

Tai tinka Amerikai, kurios gyventojus kasmet skriaudžia baisios gamtos nelaimės — potvyniai ir tornadai.

Ypač dėl to kenčia vidurvakarių valstybės, kur teka didžiosios vandens arterijos — Mississippi, Missouri, De Moines ir kitos.

Šios upės, išsiliejusios iš vagų, šiomis dienomis paplukdė ne tik ištisus miestus, bet ir plačius derlingus žemės plotus.

Nekalbant apie milijoninius nuostolius, šioje nelaimėje žuvo daug gyvybių — žmonių ir gyvulių.

Argentina pagerbė Mussolinio sūnų

Buvusio Italijos diktatoriaus sūnus Vitorio Mussolini, kuris nežinomomis aplinkybėmis pasiekė Argentiną, pasirodo, naudojasi aukšta Perono valdžios pagarba. Šiomis dienomis Argentinos valdžios automobiliu, lydimas eilės mašinų, Vittorio Mussolini atvyko į Santą Fe provincijos sostinę, Rosario, kur jis buvo sutiktas su fašistiniu salutu.

Ryšy su šiuo pasiaiškėjo, kad Mussolinio lavonas Italijoje dar nesurastas. Sakoma, kad tik 30 asmenų žiną, kur stiklinis grabas su Mussolinio lavonu yra paslėptas.

Iš Charlestown, W. V., pranešama, kad ten birželio 8 d. 13 metų amžiaus mergina pagimdė 7 svarų, 10 uncijų sveikutėlį sūnų. Motinos ir jos 18 metų vyro vardus ligoninė atsisakė paskelbti.

POTVYNIS PALIETĖ DVI VALSTYBES

Baisios liūtys palietė dvi valstybes — rytinę dalį Missouri ir pietvakarinį Illinois kampą. Išsiliejusi Mississippi upė išvijo iš namų virš 20,000 žmonų r paplukdė apie 50,000 akrų derlingos žemės.

Jeigu naujų liūčių nebus, tai, sakoma, potvynis netrukus baigsis. Vietomis vanduo buvo apsėmęs nuo 8 iki 10 pėdų laukus ir miestų gatves. Ypač vanduo buvo pakilęs Alexandria ir Hannibal, Mo. Labiausia potvynys palietė Canton, Mo., kur vanduo "sumušė visus rekordus," pasiekdamas net 19 pėdų aukščio. Pusė šio miesto gyventojų buvo išvyti iš namų, kiti sulipo ant stogų ir laukė pagalbos.

Be potvynių, skersai Nebraskos valstybę dar perėjo viesulas, apgriaudamas namus ir net palikdamas žmonių aukų.

SAVAITĖ PASAULY

— Maskvos spaudoje skelbiama, kad Amerikoje skubiai reikėtų organizuoti trečiąją partiją, kuri būtų "progresyvi."

— Irano vyriausybė siunčia į Ameriką du pasiuntinius 5 milijonų dolerių vertės karo pabūklams užpirkti.

— Tarptautinėje socialistų konferencijoje, Zuriche, nutarta sudaryti komisiją, kuri ištirtų galimybes atgaivinti Socialistų Internocianalą.

—Jugoslavijoj mirties bausme nuteistas dar vienas četnikų vadas Jegdimar Dangich.

— El Salvador ir Guatamaloj, prie Pacifiko, įvyko žemės drebėjimas.

— Sovietų rusai atidarė buvusią nacių koncentracijos stovyklą Buchenwald, kur dabar kalinami 800 vokiečių socialdemokratų partijos narių.

— Japonijoj, Tokio mieste, nužudyta JAV Karo departamento tarnautoja Brocha Lvova, gimusi Rusijoj.

— Senatoriui Bilbo šiomis dienomis New Orleans ligoninėje padaryta operacija.

— Filipinų karo teismas netrukus teis 31 japonų kareivį, kaltinant kanibalizmu.

— Anglijos karaliaus gimtadienio iškilmėse pakviesti dalyvauti 150 JAV karininkų ir kareivių.

— Prezidentui Trumanui siūloma sudaryti speciali komisija, kuri paruoštų projektus, kokiais būdais būtų galima sustiprinti Jungtinių Tautų organizaciją.

— Į Madridą atvyko Argentinos prezidento žmona, ponia Peron.

— Winston Churchill, kaip skelbia Britų Kontrolės Komisija, yra populiariausias asmuo Vokietijoje.

Trumanas Kanadoje

Prezidentas Trumanas, kartu su žmona ir dukra, buvo nuvykęs trijų dienų vizitui į Otawą, kur jam buvo suruoštas iškilmingas priėmimas. Be to, prezidentas Trumanas buvo priimtas Kanados parlamente, Otawa, kur jis pasakė kalbą. Aukštąji svečią Kanados sostinėje pasitiko generalgubernatorius Alexander, premjeras Mackenzie King, Kanados ambasadorius, Washingtone, Hume Wrong ir kiti dignitorai.

New Yorko miesto tarybos viceprezidentas Sharkey pasiūlė viešą 100,000,000 dolerių loteriją, kurios pelnas būtų skiriamas vietos ligoninėms modernizuoti.

Vengrijos pasiuntinys Washingtone Aldar Szegdy-Maszak (kairėje) spaudos atstovams praneša, kad jis atsisako pripažinti komunistų pučą.

AUSTRIJOS KOMUNISTAI NORĖJO PAKARTOTI VENGRIJOS ISTORIJĄ

Kaip žinoma, sovietų padedami, Vengrijos komunistai pasigrobė valdžią. Tas iššaukė pasipiktinimo vakarų aliantuose. Tai Potsdamo sutarties laužymas ir t. t.

To paties, matyt, siekė ir Austrijos komunistai, kurių vadas, Maskvos auklėtinis, Ernet Fischer neseniai paskelbė, jog dabartinis premjeras Leopold Figl nutaręs rezignuoti.

Bet Austrijos premjeras Figl tuos gandus tuojau paneigė, sakydamas, kad tik krašto gyventojų daugumos reikalavimu jis tai galėtų padaryti. Jis atvirai pareiškė, kad tai yra tuščios komunistų svajonės.

Mat, Austrijos rinkimuose komunistai tesurinko 5 nuošimčius balsų, dar mažiau, negu Vengrijoje. Todėl dabar jiems rūpi klasta arba jėga pasigrobti valdžią. Tik Austrijos padėtis šiuo atveju yra geresnė, negu Vengrijos, nes kraštą, be sovietų kariuomenės, laiko okupavę amerikiečiai, britai ir prancūzai.

Ryšį su šiais gandais, Valstybės Departamentas Washingtone pareiškė, kad bet kokios komunistų pastangos smurto keliu įsigalėti Austrijoje tik priverstų demokratijas neribotam laikui palikti ten savo garnizonus.

Kai dėl rinkimų, kurių Austrijos komunistai reikalauja, tai premjeras Figl pareiškė, kad jie bus tik ateinančių metų pavasarį, kaip to reikalaujama konstitucijoje.

Iš Paryžiaus pranešama, kad premjeras Ramadier pasiryžęs prašyti parlamentą leisti paskelbti išimties stovį, jeigu geležinkelių streikas nebus tuojau atšauktas.

LAIŠKAS IŠ WASHINGTONO

Šiuo metu labiausiai dominama si, ką prezidentas Trumanas padarys su darbo ir mokesčių sumažinimo rezoliucijomis, kurias Kongresas neseniai priėmė. Trumanas ne tik delsia užtvirtinti ar vetuoti, bet visiškai neišsiduoda, kaip jis galų gale su jomis pasielgs.

Šią savaitę Trumanas išvyksta "geros valios" vizitui į Kanadą, kur jis bus apie tris dienas ir pasakys kalbą Kanados parlamente.

Mūsų laivynas pasiruošęs perduoti 121 karo laivus Pietų Amerikos valstybėms. Laivų vertė yra $21,115,020.

Republikonų vadai Kongrese pasipiktinę prez. Trumano pareiškimu, kad jų "ekonomija" esanti pavojinga "tautos saugumui."

Atstovų Rūmai prez. Trumano 37 bilijonų dolerių biudžetą 1948 metams sumažino tik 3 bilijonais, nors praėjusio sausio mėn. buvo pasiryžę nukirsti 6 bilijonus. Dabar republikonai sako, kad jie savo tikslą vis dėlto bandys atsiekti.

Dar vienas iš svarbesnių įstatymų tebelaukiąs prez. Truman parašo yra naujas nuomos kontrolės projektas, pagal kurį namų savininkams bus leidžiama pakelti nuomas 15%, tik tuo atveju, jei nuomininkas su tuo sutinka.

Kadangi nuomų kontrolės aktas pasibaigia birželio 30 d., tikimasi, kad prezidentas naująjį projektą užtvirtins. Kitaip, kraštas liktų be jokių kontrolių. Senatas nubalsavo nuomų kontrolę pratęsti iki 1948 m. kovo 1 d., Atstovų Rūmai nutarė pratęsti iki gruodžio 31 d., bet paliko teisę prezidentui nuomos įstatymą prailginti iki kovo 31 d., jeigu būtų reikalo.

Sovietų Sąjungos veiksmai Rytų Europoje paskatino Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komisiją atgaivinti seniau pasiūlytą kongr. Colmer rezoliuciją, kurioje reikalaujama griežtesnės JAV politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu.

Demokratai aiškiai susirūpinę Washingtono valstybėje neseniai įvykusiais kongresiniais rinkimais, kuriuose laimėjo republikonų kandidatas Russell V. Mack.

Carol Reece, republikonų Nacionalio Komiteto pirmininkas, džiaugdamasis republikonų laimėjimu, pareiškė, kad tai dar vienas įrodymas, jog kraštas atmeta demokratų partiją ir jų radikališkus rėmėjus.

Kongreso komisija neseniai pradėjo viešai svarstyti Strattono rezoliuciją H. R. 2910, pagal kurią siūloma į Ameriką leisti po 100,000 DP į metus, — keturių metų bėgyje.

Sprendžiant dabartines nuotaikas, atrodo, kad ši rezoliucija nebus priimta. Kongreso nariai į DP projektą atsineša skeptiškai. Daugelis stebėtojų pranašauja, kad rezoliucija vargiai bus svarstoma šioje Kongreso sesijoje.

Imigracijos projektui daugiausia priešinasi pietų ir vidurvakarių valstybių atstovai dėl ekonominių priežasčių. Nemažai įtakos padarė Amerikos Legijonas, ir Daughters of the American Revolution, kurie griežtai nusistatę prieš tremtinių įsileidimą.

Pirma, negu rezoliucija bus perduota Kongresui svarstyti, dar daug kliūčių teks nugalėti.

Amerikos Lietuvių Savaitė

HARTFORDO LIETUVIŲ ŽINIOS

RENGIA PIKNIKĄ

HARTFORD, CONN. — Karštai ruošiamasi SLA 124 kuopos metiniam piknikui, kuris įvyks birželio 15 d., sekmadienį, Lietuvių Draugijų Sąryšio parke, East Hartford, Conn., Station 23. Prasidės 12 val. ir tęsis iki vėlybo vakaro. Gros gera muzika. Per karą kuopa piknikų nerengdavo, tai šiemet tikisi su laukti gausių svečių iš Hartford ir apylinkių. Piknikas įvyktų, jei ir lytų. Busas nuo Lietuvių Piliečių Klubo svetainės išvažiuos apie 2 val. p. p.

RENGIA ŠOKIUS

Birželio 21 d. Lietuvių Piliečių Klubo salėje ruošiami šokiai — Millitary Ball. Šokiai prasidės 9 v. v. ir tęsis iki 1 v. nakties. Bilietų galima gauti pas legijonierius ir klube. Tą dieną pasitaiko ir veterano P. Kniukštos vestuvės. Ta proga mes sveikiname Petrą Kniukštą ir jo jaunąją Anelę Brazauskaitę.

LIETUVIAI PARADE

Fredriko Sabonio Posto Nr. 7 legionieriai su moterimis—auxerelys gražiai pasirodė memorial dienos parade. Ypač gražiai pražygiavo antro pasaulinio karo veteranai. Jie visi buvo uniformuoti. Šiam Hartfordo postui nemažai priklauso veteranų, tačiau gaila, kai tenka viešai pasirodyti, jų nedaugiausiai susirenka. Reikėtų daugiau pasiryžimo ir vieningumo.

Po parado legijonieriai buvo susirinkę pasivaišinti ir pasilinksminti.

RINKLIAVAI PASIBAIGUS

Nepaisant lietingo ir prasto oro, Hartforde gegužės 3 d. per viešą rinkliavą buvo surinkta apie 1,500 dol. lietuviams tremtiniams sušelpti. Čia gražiai pasidarbavo Lietuvių šalpos skyriaus ir kitų draugijų nariai. Jiems priklauso gražiausia padėka.

Negalima nutylėti, kad vietiniai lietuviai komunistai stengės pakenkti šiam darbui. Buvo skleidžiami lapeliai, kad šie pinigai renkami savo bizniui. Tačiau į tuos tauškalus niekas nekreipė dėmesio.

A. Sabeika

Pagerbė veikėjus

LOWELL, MASS. Gegužės 25 d. Lowellio lietuvių kolonija pagerbė lietuvius biznierius ir veikėjus Benjaminą ir Juliją Andruškevičius jų 25 m. vedybinio gyvenimo proga. Puotoj buvo susirinkę apie 500 žmonių. Šią šaunią puotą suruošė Birutė Čepaitytė su B. Andrušaičiu. Pirmas kalbas pasakė žinomas veikėjas P. J. Ruša, paskui kalbėjo V. Čepaitienė, jubiliejantės motina, J. Vaitkus, broliai Čepaičiai, linkėdami sulaukti 50 metų sukakties.

Andrušaičiai savo vaikus išauklėjo lietuviškai. Vienas jų sūnus lanko Bostono universitetą, o kitas dar pradžios mokyklą.

Šeimininkams įteikta įvairių dovanų.

Vyt. Ramanauskas

Dėl gegužinės

CHICAGO, ILL. — Birželio 29 d. Chicagos Lietuvių Tarybos skyrius rengia Lietuvių Dienos paminėjimą — gegužinę. Tačiau gegužinei parinkta tokia vieta, į kurią tegalima tiktai automobiliu nuvažiuoti, šiaip gi žmogui ji per toli ir labai nepatogi pasiekti. Į tai minėjimo rengėjai turi atkreipti dėmesio, juk svarbu, kad į Lietuvių dieną suvažiuotų kuo daugiausiai. Tinkamų gegužinei vietų pakankamai yra pačioj Chicagoj, o ypač šiaurinėje miesto dalyje.

Tautėnas

Mirė dr. Radzevičius

MINERSVILLE, PA. — Gegužės 27 d. mirė dr. Juozas A. Radzevičius, buvęs SLA 13 kuopos kvotėjas. Prieš 4 metus velionis buvo susirgęs paralyžium, bet laimingai pasveiko. Gi dabar daktarui darant operaciją, jis jos nebeatlaikė. Velionis buvo labai paslaugus ir žmonių gerbiamas. Jo mirtis skaudus smūgis, ypač lietuviams, kuriems buvo gana daug pasidarbavęs. Mirė sulaukęs 47 m. amžiaus. Liko žmona, sūnus ir dvi dukros.

Dr. Radzevičiaus tėvai kilę iš Prienų parapijos, Kauno apskr., kurie be velionies dar išaugino 3 sūnus ir dukterį. Jie visi dabar pasiturinčiai įsikūrę. Ypač stambus biznierius Jonas Radzevičius, kuris turi keletą didelių krautuvių ir, be to, Black Wood anglių kasyklas. Jauniausias brolis, Motiejus, baigė aukš tuosius mokslus ir dabar verčiasi inžinieriaus profesija.

Visi Radzevičiai yra susipratę lietuviai.

Jesietis

Aukos BALF

Per BALF vajaus New Yorko komitetą gegužės 30 ir 31 d. pikniką aukų buvo surinkta 55.50 dol. Po penkinę aukojo J. Ginkus ir adv. Vokietaitis, o po 1 dol.: . Zubienė, S. Subasienė, P. Adomaitis, M. Samatauskienė, K. Jurgėla, J. Tumasonis, A. Skimelis, L. Aleksiejus, O. Stira, A. Zubris, Ed. Staknys, Mrs. Laurinaitis, P. Lukas, P. Aleksis, Seplenas, Smulkus, V. Pukas, Giedravičius, Ruseckas, Mr. and Mrs. Pastyk, N. N., E. Paulionis, J. Mykolėnas, Šaldys, F. Skernavičius, R. Balkūnienė, Mrs. Miller, Garbanauskienė, P. Katen, Nedeisa, Charaska, Simutis, Tysliavienė, Norkeliūnienė, Klimienė, Masinka, Olišauskienė, Genienė, Andruskevičienė, N. N.

Ruoškimės paminėti svarbų jubiliejų

PHILADELPHIA, PA. — Liepos 28 d. sukanka 25 m., kai JAV pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Tai smagi ir džiugi diena lietuvių tautai. Mes, Amerikos lietuviai, tą jubiliejų turime paminėti, kaip ir Vasario 16-tąją, ir pareikšti JAV padėka už Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą, kuri ir dabar pripažįstama, nors jau 7 metai, kai priešai tebelaiko Lietuvą užgrobę.

Anksčiau šia diena atžymėdavom piknikais ir suvažiavimais. Šiemet turime tai dar labiau pabrėžti. Taigi labai tiktų suruošti viešą eiseną svarbiomis miesto gatvėmis su atitinkamais plakatais ir prakalbomis vienoj didelėj miesto salėje, kur kalbėtų žymūs kalbėtojai.

Philadelphijos lietuviai yra susipratę ir moka tokias eisenas suorganizuoti. 1920 m. velionio kun. J. Kaulakio iniciatyva per vieną savaitę buvo surengta didžiausia eisena Broad gatve. O virš žygiuojančių skraidė Mikonio lėktuvas. Kitas gausus viešas pasirodymas buvo 1926 m., minint Amerikos 150 metų sukaktį. Be to, 1939 m. pasaulinėj parodoj New Yorke philadelphiečiai gausiai pasirodė.

Visos lietuvių kolonijos turėtų rimtai apsvarstyti, kaip tinkamiau atžymėti šią svarbią sukaktį.

Pranas Pūkas

Paieškau

Dr. Jonas Balys, Freiburg Br., Neubergweg 21, Germany, ieško puseserės Matulytės iš Kupiškio ir kitų giminių.

BALF skyriaus veikimas

SO. BOSTON, MASS. — Balfo 17 skyrius užsibrėžė šalpos vajų sėkmingai pasidarbuoti, kad neatsiliktų nuo kitų kolonijų ir surinktų Centro skirtą kvotą. Vajaus atidaryme per viešas prakalbas gauta apie pen ki šimtai dol. ir, svarbiausia, iš judintas šalpos darbas. Varant darbą pirmyn, buvo išsiuntinėta visoms Bostono liet. patriotinėms organizacijoms laiškai, kuriuose buvo prašoma prisidėti prie šalpos vajaus. Pirmoji kregždė — tai Lietuvių Jaunimo Ratelis, aukojo $150. SLA 2 apskritys aukojo $100. Stambiausia auka gauta iš patriotinės Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos, — būtent penki šimtai dolerių. Šiai didžiausiai ir turtingiausiai draugijai sumaniai pirmininkauja adv. J. Cunys. Kitos vietos organizacijos dar neprisiuntė šalpos, bet galima tvirtinti, kad ir jos šalpos svarbą įvertins ir neatsiliks nuo minėtų organizacijų. Taipgi išsiuntinėti laiškai vietos visuomenės veikėjams, profesijonalams, biznieriams ir šalpos rėmėjams prašant prisidėti, ne tik saviems, bet ir kitataučiams ir a. čių p. Tumavičienei, jau gauta vertingų daiktų, kurie bus išleisti loterijos būdu ir duos gražaus pelno. Jeigu kitataučiai aukoja mūsų vajui, tai mes irgi parodykime saviems didesnį gai lestingumą ir dosnumą. Valdyba tiki, kad jųjų prašymas nebus tyruose balsas, bet susilauks iš tautiečių nuoširdžios aukos. Be to, Balfo vietos skyriaus valdybos ir šalpos rėmėjų didžiausias ir svarbiausias pradėtas darbas yra viešа rinkliava — Tag Day, kuri įvyks birželio 28 d., šeštadienį. Aišku, kad viešos rinkliavos pasisekimas priklausys nuo rinkėjų skaičiaus. Šios paramos nuoširdžiai prašome, maldaujame iš kiekvieno geros valios lietuvio-ės, senosios ir jaunosios kartų. Mes visi dirbame dėl savųjų brolių ir seserų, kurie viską paliko degančioje tėvynėje, tik išgelbėdami savo gyvybes. Mūsų šventa pareiga neleisti tiems tremtiniams žūti mūsų tautos priešų žemėje. Mes privalom gelbėti ir jas saugoti, kad jos galėtų kovoti, laimėti, sugrįžti ir atkurti laisvą Nepriklausomą Lietuvą. Jūs, senieji Amerikos lietuviai veteranai, kurie daug dirbote po 1-mo p. karo prisikėlusiai Lietuvai. Jeigu jus slėgia senatvės našta, tik prisiminkite buvusią 22 m. laisvą nepriklausomą Lietuvą. Ten ir jūsų buvo darbo vaisių, ir iš ten sem kite stiprybės šiandien. Dar kar tą ateikite su savo patyrimu ir savo vaikų energija tėvynei ir broliams pagelbon. Mieli veteranai, jeigu jūs negalėtum gatvėje rinkti aukų birželio 28 d., tai galite geriausiai paveikti kitus-tuo kilnių labdarybės dar bu savo vaikus, o jie savuosius draugus bei pažįstamus ir tuo būdu galima bus sumobilizuoti keli šimtai gražaus lietuviško jaunimo ir vyresniųjų rinkliavai.

A. M.

IEŠKOMI

Adomaitienė (Steponaitienė)-Jakelaitytė Magdalena, ir jos vaikai.

Adomaitienė Vaidžiulytė Konstancija, iš Sereikių km., Lygumų v., Šiaulių ap., gyv. Philadelphijoje, siuvėja.

Aidulis Antanas, iš Tandžiogalos km., Grinkiškio v., Kėdainių ap., gyv. Philadelphijoje.

Alkevičiūtė Helena, iš Vilkokšnio km.

Alionis Jonas, spėjamai gyv. Brooklyne.

Amsiejus Adomas, iš Merkinės v., Alytaus ap.

Andrulaitytė Augustė ir Marija, iš Lindikų km., Jurbarko v., Raseinių ap.

Andziulis Jonas, iš Palobių km., Jankų v., gyv. Chicagoje.

Antanaitienė (Pratach) Bendoriūtė Magdelena.

Apanavičius Agatonas, inžinierius, lankęsis Lietuvoje 1938 metais.

Ayvaz Deimantaitė Bronė, gyv Washingtone.

Bakšnienė Balserytė Izabelė, duktė Igno, gyv. Pittsburghe.

Bankevičius (Bankavage) Antanas, iš Marijampolės ap., vedęs Reginą Antosę Mažeikytę, iš Naujininkų, Vilkaviškio ap.

Baravykas Viktoras, iš Trumpučių km., Rudiškių par., Šiaulių ap.

Baršauskas Jurgis.

Bartkienė Pakaniškytė Ona, iš Juodupio km., Vevirženų v., Kretingos ap.

Barzelis Stasys, iš Kuršėnų m., Šiaulių ap., ir Barzelienė-Vaičiūnaitė Julija, gim. Amerikoje gyv. Bostone.

Baškevičiūtė Helena, iš Semeliškių km.

Baublytė Marijona, ištekėjusios pavardė nežinoma, ir Kazimiera, iš Skroblių km., Rietavo v., Telšių ap., gyv. Philadelphijoje.

Beranaitės, giminaitės Kryžiaus, iš Alsėdžių val.

Bervingas Adomas, iš Marijampolės ap., gyv. Seymour, Ct., 33 High St.

Beržinienė Stulpinaitė Ona, iš Draginių km., Papilės v., Šiaulių ap.

Blozevičius Aleksas, iš Panevėžio ap.

Bostykytė Marija, iš Mikutaičių km., Jurbarko v., Raseinių

Botyrius Petras, iš Suvalkų Kalvarijos, gyv. Brooklyne ar Clevelande, ir jo šeima.

Budrevičius Melchioras.

Chadzinskas Antanas, iš Bagdonių km.

Černauskas Juozas ir Viktoras ir Černauskienė Tupčauskaitė Veronika, gyv. Chicagoje.

Černeckienė Elzbieta, ir sūnus Antanas, gyv. Scrantone.

Čikauskas Jonas, iš Panoškių km., Onuškio v., gyv. New York.

Čiužas Antanas, Petras ir Vladas, iš Pakalupės km., Viekšnių val.

Dargaitės, ar Dargytės, dvi seserys, iš Pragalvojų km., Akmenės val., Mažeikių ap.

Dorelytė-Marė, iš Kalnėnų, Raseinių ap., gyv. Bostone.

Dotschuweit Eduard ir vaikai Alfred, Julius, Richard ir Olga. Jų adresas prieš karą buvo: Balwin shop, Broad St., Philadelphia, Pa.

Dovydaitienė Viliušytė Ona, iš Pentiškių km., Griškabūdžio v., gyv. Clevelande.

Draugelis Juozas, gyv. Brooklyne.

Dulskis, gyv. New Yorke.

Dulka Teklė, iš Bagdanonių.

Dzinzaleta Aleksander, gyv. Bostone.

Velvekis Stasys, iš Paškuvėnų km., Luokės val., Telšių aps.

Vičinienė, iš Vabalninko val., Biržų aps.

Vilkaitytės Antanina ir keturios jos seserys, iš Mergbūdžio km., Šakių aps.

Vyskupaitis Valerinas, gyv. Chicagoje.

Zahnsinger - Schleichnerytė, Berta, duktė Emilijos Schleicher Westfahlytės, gyv. Norfolk ir Hoboken.

Zalatoriūtė Rozalija iš Ramygalos val., Panevėžio aps., gyv. Brooklyne.

Zauka Juozapas, brolis Adelės, gyv. Chicagoj ar New York.

Zavistauskienė - Šušinskaitė Magdė, duktė Vinco ir Ievos Sušinskų ir Vincas Zavistauskas.

Zdanevičienė Pralinskaitė Zuzana.

Zepter Petraitytė (Petrat), Henrietta, gimusi Amerikoje ir vyras August Zepter iš Lietuvos, buvo išvykę Brazilijon, bet gal persikėlė į JAV.

Znaidauski Anna, gyv. Laconia, New Hampshire.

Žalys Jonas, iš Žagarės ir Julija Žalienė Petrulytė gyv. Chicagoje.

Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd St., New York 24 N. Y.

WATERBURY, CONNECTICUT

BROOKLYN FILLING STATION
P. Zailskas, sav.
TAISOMI AUTOMOBILIAI IR SUNKVEŽIMIAI
Kampas S. Leonard St. ir Washington Ave.
Tel. 4-5358

JUOZAS P. LUBINSKAS
Namų Dažymo Kontraktorius
VIDAUS IR LAUKO NAMŲ DAŽYMAS
Sienas išlipina popieromis.
Darbą atlieka patyrę darbininkai.
61 ALDER STREET Tel. 3-1766

BLUE SHUTTER RESTAURANT
Mūsų patalpos tinkamos baliams vesuvėms ir kitokiems pokyliams
Aplankykite mūsų Bavarišką kambarį
FLORENCE YUSKAS DANOSKY, sav.
776-780 BANK STREET Tel. 3-9652

JOE'S TIRE SHOP
Joe Samoska, Savininkas
241 N. MAIN STREET
Telefonas 3-2414

ĮVAIRIOS DOVANOS
Pavieniams ir šeimoms, prieinamoms kainoms
Krautuvė atdara kasdien iki 9 val. v.
AMERICAN FURNITURE CO.
JOHN ADAMS, lietuvis sav.
383 S. Main Street Tel. 3-8898

J. P. VASILIAUSKAS
JEWELER,
Laikrodžiai, žiedai, brangenybės
Taisomi laikrodžiai
814 Bank Street

THOMAS MATAS
Real Estate
81 Fox Street

Albert J. Bronsky
Advokatas
LILLEY BLDG. Rooms 809-811
111 W. Main Street
Res. 4-0762 Office 3-1211

CHARLES STRIKULIS
Maisto Krautuvė
851 Bank Street
Telefonas 4170

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

STOKES
LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside Street
Telefonas 3-7411

CHARLES KULAS
Drabužiai vyrams ir moterims, siuvami pagal užsakymus
Taip pat taisomi, valomi ir prosijami
698 N. Riverside Street
Telefonas 3-6230

PERREAULT
Automobiliams spiruoklės
Gamintojai ir platintojai
510-512 S. Main Streeet
Telefonas 3-4494

KENAUSIS DRUGS
Lietuviška Aptieka
W. R. Kenausis, sav.
945 Bank Street

BUS STOP RESTAURANT
M. Lekevičienė, Sav.
Geriausi gėrimai ir užkandžiai
821 Bank Street

Laidotuvių Direktoriai
John Deliniks ir Sūnus
17 Congress Avenue
Telefonas 3-6181

F. Patrick Zailskas
ADVOKATAS
51 W. Main Street
Citizens Bldg., W. Palm Beach, Fla.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
Tel. 4-9433 ir 3-6151

BRASSCO
BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street
ir 21 Bond Street
Telefonas 5-1217

CAPOZZI
Cleaners and Dyers
Raštinė
69 Congress Avenue
Krautuvės
1 Clay Street
75 Congress Avenue
Telefonai: 3-1123, 3-1124

Vaistinė
Bendler's Drug Store
Paruošami visoki receptai
VISOKIŲ ROŠIŲ LIKERIAI
Bank Street ir Congress Ave.

Waterbury Heating COMPANY
Šildymo priemonės pataisomos valomos ir pilnai įtaisomos
34 Spring Street
Tel. 4-6478 - 4-1694

KRUGELIO
Degtinės Krautuvė
Mes turime įvairiausios rūšies vyno, alaus ir degtinės
Green ir John Streets
Telefonas 3-9658

NEW BRITAIN, CONN.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią pirmos rūšies maistą
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 Park Street Tel. 1481

PAUL'S RESTAURANT
PAUL VIŠNIAUSKAS
31 Spring Street Tel. 8774

HARTFORD AVENUE
RESTAURANT
Andrew Syrinas, sav.
36 HARTFORD AVENUE
Tel. 6639

A. VENSKŪNAS
Laidotuvių Direktorius
665 Stanley Street
Tel. 9-1702

HATCHKISS STREET GARAGE
JONAS J. MAZILIAUSKAS, sav.
DODGE sunkvežimiai ir karai PLYMOUTH karai
PILNAS KARŲ TAISYMAS
47 HATCHKISS ST., NAUGATUCK, CONN.
Telefonai:
Biznio Naugatuck 5727 Rezid. Woodbury 321-3

J. C. RAYTKOWICH, Jr.
CHRYSLERIO ir PLYMOUTHO
PARDAVIMAS IR PATARNAVIMAS
106 S. MAIN ST., NAUGATUCK, CONN.
Tel. 4096

VILLAGE INN UŽEIGA
M. Jurgėlas, sav.
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais
1306 Main Street
E. HARTFORD, CONN.
Tel. 8-3732

STANLEY TOLIUS
LIETUVIŠKA UŽEIGA
158 N. Main Street
UNION CITY, CONN.
Tel. Naugatuck 4864

BILLY'S TAVERN
Vincas Norbutaitis, sav.
Alus ir Užkandžiai
150 Bridge Street
UNION CITY, CONN.
Tel. 4883

Post Road Restaurant
B. Misiunas, Sav.
RFD S. Main Street
Warehouse Point, Conn.

PACKAGE STORE
John Balch, sav.
Sta. 67, Post Road
WAREHOUSE PT., CONN.

LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
J. Markiewitz and Sons
15 Trumball Street
NEW HAVEN, CONN.

Princess Ballroom Restauranas
FRANK HAIKO, Sav.
Pietus nuo 11 iki 12 Vakarienė nuo 5 iki 9
Sekmadieniais nuo 12 iki 8 v. v.
ŠOKIAI KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
ROCKVILLE, CONN. Tel. 1327

PHILADELPHIA, PA.

DAPŠIS CAFE—LIETUVIŠKA UŽEIGA
Pasirinkimui vynai, likeriai ir alus. Gardus namuose gamintas valgis.
Patogu privažiuoti iš No. Phila. ir Redding St. stočių.
1327 W. SOMERSET STREET

GUS TUNAITIS
— RESTORANAS —
3701 Old York Road

GILLIS GĖLININKAS
PUIKIAUSIOS GĖLĖS VISOKIOMS PROGOMS
Telegramomis užsakymai visame pasaulyje
N. E. Cor. 2nd Street Tel. DE 4-6611

PETE'S CAFE
PETRAS GELŽINIS, sav.
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
1600 S. 2nd Street Fulton 9-7914

E. ADAMS UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
941 SPRING GARDEN TEL. POPLAR 9785
Patogu sustoti važiuojant keliu N. 13

STARAHS CAFE
VYNAS - LIKERIAI - ALUS
JONAS STARAHS, sav.
34 N. EIGHTH STREET (8th and Filbert Sts.)
Tel. Walnut 9437

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
VYNAI - LIKERIAI - ALUS
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

LIETUVIŠKA UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
S. Spokas, savininkas
KAMPAS ALLEGHENY AND CEDAR STREETS

WILLIAM PASCHALL
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphijoje.
Mes pristatome mėsą ligoninėms, restoranams ir kitoms vietoms.
718 CALLOWHILL STREET
Telefonai: MAIN 7626 - 7458 LOM. 0677 - 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: *Saratoga 9656, West 4117*

NEW BRIDGE CAFE
A. DESRIS IR A. MURZA, Savininkai
339 North 8th Street

JAUKI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ALUS - VYNAS - LIKERIAI
Kazys Baniušis, sav.
2052 S. 61st STREET - GREENWAY AVENUE
1 blokas nuo Woodland Ave. *Tel. Saratoga 9-8757*

RICHMOND GROCERY CO.
WHOLESALE GROCERS
Lietuviai Steponavičiai, Savininkai
3304-16 RICHMOND STREET TEL. REG 8434

SONIA CAFE & RESTAURANT
Sophie Mitch, Sav.
LIKERIAI - VYNAS - ALUS
9 S. SEVENTH STREET TEL. Market 9916

SPOKAS BEAUTY SALON
GARDEN COURT PLAZA - 47th AND PINE
Tel. Sherwood 7-1048, 7-2700

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

Tremtinys kalbasi su bolševiku

Vasario pabaigoj vienoj Kielio, Vokietijoj, lietuvių tremtinių stovykloj lankėsi bolševikų kapitonas ir politrukas majoras, kaip vertėjas. Juos į stovyklą atlydėjo britų karinės valdžios toj vietoj šefas ir UNRRA dir. žydų kilmės.

Anksčiau UNRRA buvo paskelbusi, kad su sovietų atstovais norį pasikalbėti turi užsirašyti pas stovyklos komendantą. Buvo užsirašę keli, bet pasikalbėti atvyko tik du lietuviai: vienas iš Didž. Lietuvos, o kitas iš Klaipėdos kr.

Tarp lietuvio iš Didž. Lietuvos ir bolševikų kapitono įvyko toks pasikalbėjimas:

Bolševikų kapitonas: Mielasis, sakykit man viską, ką tik ant širdies turit, sakykit, kuo turite nusiskųsti ir prašykite, ko norite. Viską, ką tik galėsiu, padarysiu.

Lietuvis: Ponas vade, neturiu kuo skųstis, nei ko prašyti, tenoriu tik patiekti Tamstai porą klausimų.

Kapitonas: Prašau klausti.

Lietuvis: Ar įštikrųjų Lietuva dabar visai laisva ir nepriklausoma?

Kapitonas: Lietuva yra visai laisva ir nepriklausoma, bet ji tvarkosi komunistiniais pagrindais.

Lietuvis: Jeigu, jūs sakote, ji yra visai laisva ir nepriklausoma, tai kodėl pas mus neatvažiuoja buvusių Lietuvos vyriausybių nariai ar šiaip žinomi lietuviai, o atvažiuoja vien tik jūs, rusai?

Kapitonas: Mūsų misijoj yra lietuvis karininkas kapitonas Repševičius. Sakykit, ar Tamsta norite grįžti į Lietuvą. Jeigu esate netekęs sveikatos, jeigu buvote vokiečių armijos karys ir esate sužeistas, tai grįžęs gausite pensiją, aprūpinimą. Stalinas visa tai yra amnestavęs.

Lietuvis: Dėkui. Aš jau gavau pensiją, kai 1940 m. buvot okupavę.

Kapitonas: (įsižeidęs) Kaip tai okupavę? Niekas neokupavo.

Lietuvis: Jūsų kariuomenė prieš lietuvių norą užėmė Lietuvą, o pensija tokia: 7 mėnesiai kalėjimo, brolis išvežtas į Sibirą, švogeris sušaudytas.

Kapitonas: Gal tai buvo klaida. Jus gi paleido iš kalėjimo?

Lietuvis: Mane paleido vokiečių bombonešiai, sugriovę kalėjimą. Už tai dabar žinau, ką gausiu grįžęs — kulką už 25 kapeikas į pakaušį.

Kapitonas (supykęs kreipiasi į politruką vertėją, kad tas prašytų anglų karininką leidimo suareštuoti lietuvį, kaip įžeidusį Sovietų Sąjungą).

Anglų pulkininkas, kratydamas galvą: Čia jo privati nuomonė ir pas mus ją galima laisvai reikšti. Areštuoti nematau pagrindo.

Kapitonas: (nurimsta). Na, tai sakyk, ar nori grįžti į Lietuvą?

Lietuvis: Kol ten bolševikai—negrįšiu.

Kapitonas: kreipiasi į anglą, prašydamas vėl leisti areštuoti.

Anglas: Vėl neigiamai papurto galva.

Kapitonas: Ką dar norite pasakyti?

Lietuvis: Ar jūs nežinot 1941 m. Sibiran išvežto mano brolio likimo?

Kapitonas: Jis jau penkis kartus grįžo į Lietuvą. Kaip jūs pavardė? Užsirašęs pavardę, kapitonas su kitais sau iškeliavo iš stovyklos nieko nepešęs.

Yra nemaža atsitikimų, kad tokie bolševikėliai kačių muzika ir tuščiom dėžėm palydimi. Minėtas lietuvis Repševičius plačiau Lietuvoj negirdėtas, taigi, tremtinių spauda deda jo nuotraukas ir teiraujasi skaitytojų, gal būt, kartais jie apie šį tipelį žino.

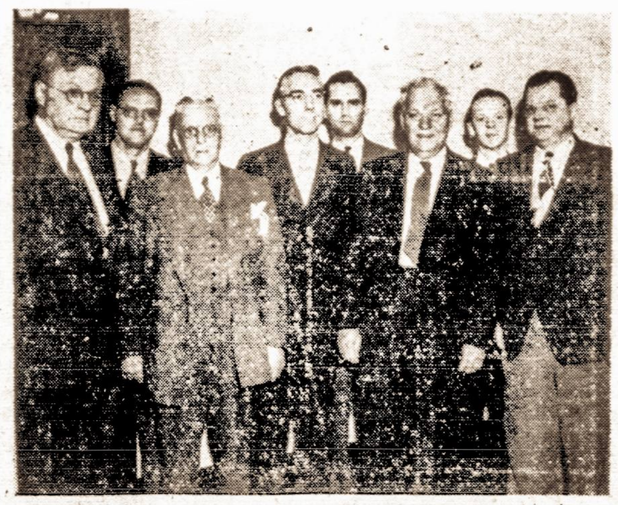

Philadelphijos lietuviai veikėjai, republikonai, kreipėsi į David Harris, vietos republikonų komiteto pirmininką, reikalaudami jo paramos biliui H.R. 2910 siūlomam JAV kongresui priimti, ryšyje su tremtinių įsileidimu į šį kraštą. Iš kairės į dešinę: Hubert J. Horan, Stanley Yanul, Charles J. Roman, Charles S. Cheleden, A. R. Romaika, David W. Harris, Max L. Franzen ir William Paschall.

Lankėsi Arbitblatas

Praeitą savaitę Vienybės įstaigoje lankėsi Ilija Arbitblatas, prieš karą buvęs žymiausias pianų pardavėjas Kaune.

Ilija Arbitblatas yra žinomo dailininko, Vienybės skaitytojo, tėvas sūnus, dail. Arbitblatas dar prieš karą vedė amerikietę ir apsigyveno New Yorke. Tėvas gi liko Lietuvoje ir vėliau pateko naciams į nagus. Naciams okupavus Lietuvą, senis Arbitblatas buvo uždarytas Kauno getoje ir keletą kartų tik per stebuklą išsigelbėjo iš mirties. Jo žmoną naciai nužudė. Vėliau jis buvo išvežtas į Vokietiją ir kankinamas garsioje Buchenwaldo koncentracijos stovykloje. Karui pasibaigus, Arbitblatas laimingai pasiekė Paryžių, iš kur susisiekė su sūnum ir vėliau atvyko į Ameriką.

Šiuo metu Ilija Arbitblatas rašo savo atsiminimus. Be to, Arbitblatas ruošiasi apdraudos bizniui.

Ilija Arbitblatas šiuo metu gyvena New Yorke, 126 W. 86th St.

Ieško

Pranė Gudžinskaitė Žilienė ieško Jurgio Liubimerskio iš Pakruostės k., Surviliškio v., ir iš ten pat kilusios Onos Arbačiauskienės.

Leonida Jankevičiūtė Samaus kienė ieško tetos Cecilijos Jankevitz, gyv. New Yorke.

Adolfas Žilys ieško Juozo Samuolio, kil. iš Pakruostės k. Surviliškio v.

Kazys Daunys ieško dėdžių Kazio ir Domininko Statkų, kil. iš Papilės v., Griežių km.

Ieškančių adresas: Dillingen a. D., Lithuanian Camp, Germany, US zone.

LAIŠKAS IŠ CHICAGOS

Aną sekmadienį, mano boba nei iš šio, nei iš to, pradėjo mane labai stramužinti. Ji sako:— Ei, tėvai, pastatyk stalą šioje vietoje; aną, va, padėk kėdę į šitą vietą palei langą; o aną sofą patrauk čionai. Apšluostyk dulkes nuo pijanino, matai, kad jau nepanašus į... Ana, tos durys gerai neužsidaro; žiūrėk, kad tu pataisytum. Sinkoje van duo nelabai bėga. Gal tu, tėvai, tabako pripylei, ar ką. Pasiėmęs šluotą, pašluok aplink stubą. Juk matai, kiek visko prinešta, kad negali net nė žmogui pasakyti..." ir taip ji stumdė mane visą rytą. Tačiau ji tuo pačiu laiku, kuomet vykdžiau jos įsakymus, atsistojus prieš veidrodį gražino veidą ir plaukus raitė.

Tiktai išgirdau, kad automobilis brrr! brrr! O mano boba — kad suriks:

"Vaje tu mano, nugi, Džiovienė atvažiavo su savo čaliuku! O aš dar neapsirengus... Tai vis per tave, seni. Tu nieko šį rytą nedirbai, aš tiktai turėjau žiūrėti, kad tu sutvarkytum mano kambarius...

Mano boba greit apsiruošė ir išbėgo per duris. Duris vėl atsidarė ir suriko:

"Žiūrėk, tėvai, kad šuniukas kojų nesušlaptų. Ar girdi, ką sakau..."

Girdžiu, girdžiu, — atsakiau jai.

Na, tai kas man dabar daryti, kai boba paliko mane ir savo šuniuką? Nutariau važiuoti į senąjį Bridgeportą pasimatyti su savo senais draugais ir prieteliais. Pasikalbėti ir pasišnekučiuoti apie visas svieto marnastis.

Atvykęs į Bridgeportą dairausi, kiek čia daug naujų namų pastatyta; seni namai gražiai pataisyti. O vienas iš tokių namų yra gražiausiai papuoštas iš lauko pusės. Taigi nusitariau įeiti į vidų pasižiūrėti, kaip viduje atrodo. Įėjęs į tą gražų namą, žiūriu, kad vidus dar gražiau išpuoštas. O už baro trūsiasi mano senas pažįstamas Tamas Aleksynas! Tai tuojau pora šmičkių išmečiau ant akių apšvietimo. Pasikalbėjus su senu draugu, iškiūtinau į gatvę. Ir patraukiau šiaurės link, kur yra mažas parkutis. Kitąsyk, būdavo, tenai daug lietuvių susirenka.

Atradęs lietuvių būrį smarkiai diskutuojant, ir aš pristojau. Vienas iš jų smarkiai kalba, rankoj turi raudonųjų fašistų laikraštį ir sako:

—Žiūrėkite, kas čia parašyta. Va: sako, tasai jaunuolis nušovęs tris ar keturis savo draugus Michigan valstybės miškelyje, ar taį nėra šios dienos supuvusios kapitalistinės sistemos auklėtinis... Matote, ką jie skaito. Jie prisiskaitę visokių paslapčių, juokų, kriminalinių paveikslų ir tampa žmogžudžiai Nėra abejonės, kad tasai jaunuolis, kaip šisai laikraščio redaktorius sako, prisiskaitęs tą rytą iš laikraščio kriminalinių juokų ėmė ir nužudė savo draugus...

Šalia stovintis vyras atsiliepė:

— Ar tamsta manai, kad kitur niekur nėra jaunų kriminalistų?

— Žinoma, nėra. Piktai atsakė raudonfašistas.

Kokioje šalyje nėra jaunuolių kriminalistų? — paklausė kitas.

Stalino garbintojas greitai atkirto:

— Ugi Sovietų Rusijoje! Tenai nėra nė vieno jaunuolio kriminalisto. Tenai vaikai yra gerai auklėjami dėl to, kad ten—darbininkų tėvynė...

Kitas vyras sako:

— Duokite ir man tarti žodį—kitą. Ir aš noriu prikišti savo dvylekį. Šisai, Stalino davatka, matyti kad jisai yra prisigėręs Stalino agentų melagystės nuodų, todėl jisai ir meluoja, kad esą Rusijoje nėra jaunuolių kriminalistų.

Stalino papūga tuoj atšovė:

— Žinoma, kad nėra...

— Palauk, palauk, duok man pabaigti savo kalbą. Rusijoje yra daugiau kriminalistų, negu kitoje šalyje ant žemės kamuolio. Stalinas pats yra didžiausias kriminalistas Rusijoje, tai viena. Antra — Rusijoje, po Stalino komanda visi vaikai yra auklėjami kriminalistų dvasioje. Vaikai yra mokomi išduoti savo tėvus, kurie prasitarė žodį — kitą prieš Stalino teroro valdžią.

— Visi keliauninkai Rusijoje, t. y., svetimų šalių keliauninkai, mato ir matė, kad nė vienoj šaly nėra tiek jaunuolių kriminalistų, vagių ir mušeikų, kiek Rusijoje. Tie jaunuoliai bado verčiami būti vagys, plėšikai, žmogžudžiai ir savo tėvų ir draugų išdavikai į Stalino budeliškas rankas...

Dar daugiau buvo atsiliepimų apie Stalino kriminalinį jaunuolių auklėjimą. Tada raudonasis fašistas, neturėdamas ką sakyti, net pajuodo ir nusiskubino savais keliais. O pasilikusieji skaniai juokėsi.

Ipolitas Noreika

Prašo paremti

Antanas Baruolis, gyv. Schwenningen a. Neckar, Karlstr. 101, Germany, French zone, ieško dėdės Povilo Baruolio, kilusio iš Nevetiškių km., Subačiaus v., Panevėžio a. Spėja, kad dėdė ir jo vaikai Jonas ir Ona gyvena Boston, Mass.

Iš penkių asmenų susidedanti tremtinių šeima prašo padėti jai persikelti į Ameriką. Jų adresas toks: Juozas Butėnas, Unterlenningen, Albstr. 6,, Germany, US zone.

—Lietuviai architektai Vokietijoj paruošė 34 projektus miestams, 11 kaimams statybai.

PHILADELPHIA, PA.

TRAUN'S CAFE
N. E. Cor. 16th and Spring Garden
Phone —
Business LO7-8662, LO7-4967
Residence Cheltenham 2562

TONY'S CAFE
A. Gelžinis, Sav.
ALUS, DEGTINĖS, VYNAS
19th and Parish Streets
Telefonas PO 5-9134

Maloni lietuviška užeiga
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
Joseph Kodes, Sav.
2553 North 2nd Street

ELK'S HEAD GRILL
Vynas — Alus — Likeriai
6165 Woodland Avenue

Leo and Vickie's Cafe
Leo ir Viktorija Kondrotai, sav.
1700 S. Water Street
Tel. Howard 7043

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Avenue
Tel. Howard 0896

Lietuviškas Restoranas
Stasys Zvigaitis, sav.
Likeriai, Vynas ir Alus
5424-26 Woodland Avenue

JACK'S TAVERN
John Tunaitis, Jr., sav.
Woodland Ave. at 56th St.

Spokas Electric
ELECTRICAL CONTRACTING
RADIO REPAIRS
Refrigerators - Radios - Lamps
Amelia A. Spokas, Sav.
5021-23 Baltimore Avenue
Telefonas AL 4-5067

NAUJAI ATIDARYTAS GRUSH HOTEL & BAR
Adam Grush, Sav.
LIKERIAI, VYNAS, ALUS
Cor. Broad ir Race Street
Prie Broad Street Stoties

Star Grill
ALUS, DEGTINĖS, VYNAS
John Uknas, Sav.
607 N. 11th Street

Lietuviška Užeiga
Antanas Miežis. sav.
2207 North 2nd Street

JONAS TUNAITIS
Maloni Lietuviška Užeiga
301 W. Susquehanna Avenue
Tel. Regent 6-3555

Lietuviška Užeiga
Juozas Valonis, sav.
5300 Tacony Street

A. KARVELIO UŽEIGA
Likeriai—Vynas—Alus
North East kampas
Frankford ir Girard Avenues

BILL & AL'S CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
S. E. kampas Cumberland ir Sydenham Streets

ANTHONY MARTIN
Restauranas ir Baras
3759 North 7th Street

LIETUVŠKA UŽEIGA
P. Kazakevičius, Sav.
6 N. Shaft Street
INKERMAN, PA.
Tel. Pittston 9161

JONAS ROŽANSKAS
Vynas — Likeriai — Alus
207 E. Main Street
PLYMOUTH, PA.
Tel. 9-1952

S. BULOTA
Batai ir Vyrams Aprėdalai
NEW PHILADELPHIA, PA.
P. O. SILVER CREEK, PA.

GEORGE'S CAFE
Jurgis Križanauskas, sav.
VYNAS—LIKERIAI—ALUS
274 E. Market Street
WILKES BARRE, PA.
Tel. 3-9460 — Res. Tel. 2-6387

HOLLYWOOD CAFE
G. Isaacs-Azys, Sav
318 S. Main Street
WILKES BARRE, PA.
Telefonas 3-9471

TONY'S TAVERN
Antanas Scarnulis, sav.
Žuvis—Mūsų Specialybė
17 N. Sherman Street
WILKES BARRE, PA.

DAILEDA'S MARKET
PIRMOS RŪŠIES MAISTAS
1069 WYOMING AVENUE EXETER BORO, PA.
Telephone Pittston 1216

LEO SHEPORAITIS
Gamina SPRING BROOK Pale Dry Ginger Ale ir Aukštos rūšies carbonuotus gėrimus
444 N. MAIN ST., PITTSTON, PA.
Tel. 1937

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, sav.
Namuose paruošta kiauliena, veršiena ir jautiena
137 FRANKLIN AVE., SCRANTON, PA.
Tel.: 4-6185 - 6186

AMOCO
EMPIRE OIL CO.
Michael Stanaitis, vedėjas
AMERICAN OIL CO. produktų platintojai
E. NORTHAMPTON & DIAMOND STREETS
WILKES-BARRE, PA.
Tel. 3-3753

VIENYBĖ

Trumanas ir mokesčiai

Spėjama, kad prezidentas Trumanas, grįžęs iš Kanados, vetuos mokesčių, arba taksų sumažinimo rezoliuciją, kurią didele balsų dauguma abu Kongreso butai neseniai priėmė.

Jeigu sakytos rezoliucijos prezidentas nepasirašys, tai bus aišku, kad šiais metais mokesčiai nesumažės.

Taigi, dabar kyla klausimas, kodėl nenorima mažinti mokesčių. Dideli mokesčiai karo metu — pateisinamas dalykas. Karas yra karas ir, svarbiausia, karo biznis labai brangiai kaštuoja. Bet dabar?... Juk netrukus sueis dveji metai, kai karas baigėsi.

Šį klausimą galima bandyti taip aiškinti: Kokis skirtumas tarp valstybininko ir politikieriaus?—

Pirmasis rūpinasi būsimąja karta, o antrasis — būsimaisiais rinkimais...

Iš viso ko atrodo, kad kova dėl mokesčių sumažinimo glaudžiai siejasi su ateinančiais 1948 metų rinkimais. Ir vieni ir kiti, tiek republikonai, tiek demokratai, ruošiasi tai didžiajai balsų medžioklei.

Jeigu dabar republikonams pasisektų iškovoti mokesčių sumažinimą, tai, savaime supranta ma, ateinančių rinkimų kampanijoje jie galėtų muštis į krūtines ir girtis: "Matote, kokie mes geri — balsuokite už mūsų partijos kandidatus."

Ką tada veiktų demokratai? Kokią amuniciją jie naudotų rinkimų kovos lauke?

Nėra abejonės, kad prezidentas Trumanas, vetuodamas mokesčių sumažinimo rezoliuciją, savo žygį bandys teisinti nesaugia tarptautine padėtimi, reikalu būti pasiruošusiems įvairiems eventualumams.

Iš kitos gi pusės — lazda turi du galus. Opozicijos spauda jau dabar Trumanui prikaišioja stoką savarankiškumo savo pareigose. Nurodoma, kad tokie Trumano pirmtakūnai, kaip Teodoras Rooseveltas, Howard Taft ir net Calvin Coolidge — niekad nenuogastaudavo rinkimų, bet elgdavosi taip, kaip to reikalaudavo didieji krašto interesai.

Žodžiu, Trumanui ir jo administracijai prikaišiojama baimę ir stoką ryžtingumo.

Girdi, "jie jau dabar skaito 1948 metų balsus..."

Kalbant apie rinkimus

Praeitą savaitę Washingtono valstybėje, trečioje rinkimų apygardoje, republikonas Russell V. Mack laimėjo specialius rinkimus, kurie buvo paskelbti, mirus kongresmonui Fred Norman, taip pat republikonui. Žodžiu, demokratų partijos kandidatas į Atstovų Butą, Charles Savage, pralaimėjo republikonui.

Iš šio įvykio kai kas, ypač republikonai, daro dideles išvadas. Ypač todėl, kad sakyta, pralaimėjusi demokratų kandidatą labai rėmęs Henry Wallace... Taigi, pagal šį įvykį bandoma atspėti 1948 metų rinkimų daviniai.

Bendrai atrodo, kad Amerikos politikieriams daugiau rūpi jų pačių rytojus, negu respublikos ateitis.

Pavyzdžiui, darbininkai reikalauja didesnių algų, o darbdaviai skundžiasi, kad ir tų pačių jau nepajėgia mokėti...

Tuo tarpu dar visko trūksta: namų, automobilių ir net paprastų kasdieninių reikmenų.

Girdi, trūksta automobilių, nes trūksta plieno. Gi plieno trūksta todėl, kad iki šiol nespėta pakeisti mašinų, paruoštų karo gamybai. Pagaliau, ir tų pačių plienui lieti mašinų nėra. Jų nespėta pagaminti, nes krašte siautę streikai.

Žodžiu, daina be galo.

Kraštas negali stabilizuotis, nes politikieriams rūpi rinkimai.

Ar nuostabu, kad visuomenė nerimauja?

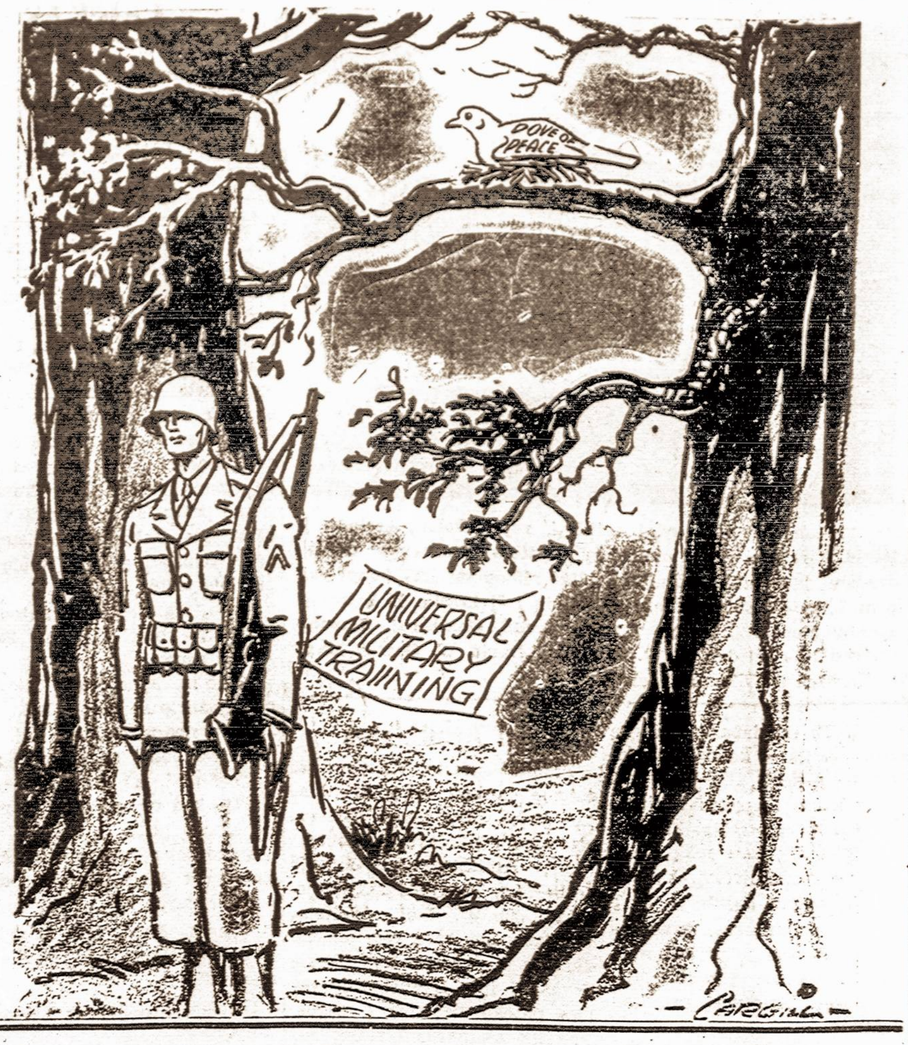

KODĖL AMERIKA PAMILO STALINĄ?

Štai kodėl: kuomet Stalinas "panaikinęs" kominterną, plutokratų spauda ir radijas negalėjo atsidžiaugti tokia Stalino "gera širdžia." Reiškia, kūdikiai gavo naują žaislą.

Ne vieną kartą kominternas buvo "naikinamas." Ir šisai "panaikinimas" nebuvo pirmutinis ir paskutinis.

1922 m., Maskva padarė bendrą frontą su Turkija. Vėliau kominternas iškeikė komunistų partiją Turkijoje. Reikalaujant kominternui, Kemal Pasha, komunistų vadus paskandino arba sušaudė.

Tokią Maskvos ir Turkijos sutartį kaip aukščiausią idealą, Amerikos komunistai kėlė į padangę.

1937 m. Stalinas padarė bendrą frontą su Lenkijos fašistais sekamomis sąlygomis: Stalinas turi viešai paskelbti, kad jisai panaikina komunistų partiją Lenkijoje. Ir Stalinas, pasiremdamas kominterno principais, Lenkijos fašistų reikalavimą įvykdė, — iškeikė komunistų partiją Lenkijoje.

Kuomet Lenkijos fašistai gavo Stalino sutikimą persekioti komunistus, kaj kurie komunistų vadai pabėgo į "darbininkų tėvynę" Rusiją, kad išgelbėtų savo gyvybę. Tada Stalinas, reikalaujant Lenkijos fašistų vadams sušaudė komunistų vadą, seimo atstovą Dombal. Mat, Dombal kovojo prieš Lenkijos fašistus.

Wojadowsky, komunistų atstovą Lenkijos seime, Stalinas sušaudė už tą patį nusikaltimą, —jis kovojo prieš Lenkijos fašistų valdžią. Worki, artimas R. Luksemburg draugas, Sophie Inschlicht, Lenski ir Bronkovski nukankinti Sibiro katorgoje.

Taip Stalinas panaikino komunistų partiją Lenkijoje.

Eikime toliau:

1936 ir 1938 m. David Kandelaki, Stalino pasiuntinys Berlyne, vedė slaptas derybas su Hitleriu. Po šios Hitlerio Stalino sutarties pasirašymo Stalinas nužudė sekamus komunistų vadus, pabėgusius į Rusiją nuo Hitlerio teroro:

Herman Remmele, komunistų atstovas reichstage, Schubert, reichstago narys ir komunistų partijos vicepirm., Heinz Neuman, reichstago narys ir komunistų partijos agitatorius, Hugo Heberlein reichstago narys ir komunistų partijos iždininkas. Werner Hirchs, Thaenlmann pagelbininkas propagandos vedime, David, trečiojo internacionalo kominterno delegatas. Suesskind, Rote Fahne (Raudonos Vėliavos) redaktorius, Bertha Groper, buvusi komunistų atstovė reichstage.

Kuomet David Kandelaki baigė ruošti tą slaptą sutartį, tai Stalinas sušaudė patį David Kandelakį, kad jis (Kandelaki) kartais neišduotų tos sutarties paslapčių.

Hitleriui reikalaujant, Stalinas nužudė geriausius Rusijos armijos generolus, tarp jų — Putną ir Tuchoševskį, kurių Hitleris labiausiai bijojo. Be to, buvo sunaikinta virš 30,000 karininkų, kurie buvę Hitlerio priešai.

Stalinas, remdamas Hitlerį turėjęs gauti:

Suomiją, pusę Švedijos ir Norvegijos, Lietuvą, Latviją ir Estiją. Balkanų tautas iki Adrijos jūrų, Dardanelius ir Persijos Irako jūrų įlanką, Mandžiūriją, Korėją ir Šanchajų Kinijoje.

Už tokią Hitlerio "gerą širdį" kaip jau visiems yra žinoma, Stalinas davė pirmajam septyniolika ir pusę tonų aukso.

O Hitleris turėjęs pasiimti Afriką, Šiaurės ir Pietų Amerikas...

Tai tokia buvo Stalino ir Hitlerio sutartis pasauliui pasidalinti.

Po šios kruvinos sutarties, Molotovas pareiškė, kad kariauti prieš Hitlerį būtų beprotybė. Tai, girdi, krauju cementuota sutartis...

Taigi, Amerikos politikieriai žino, kad Stalinas tiktai vienam atveju vykdo sutartį — kaj savo sekėjus šaudo... Politikieriai taipgi žino, kad Stalinas yra sulaužęs virš trisdešimts tarptautinių sutarčių. Tačiau jisai nesulaužė nė vienos sutarties su Hitleriu, šaudydamas komunistus.

Gal vieną gražią dieną išgirsime, kad Stalinas padarė sutartį su Amerikos valdžios pareigūnais — komunistams iš Amerikos ištarabanyti...

Gal už tai Amerikos politikieriai ir myli Staliną.

T. J. Kučinskas

Praėjusį gegužės mėn. sueįo 360 metų, kai mirė Baltramiejus Vilentas, Mažoj Lietuvoj gyvenęs rašytojas, M. Mažvydo pusbrolis, išleidęs rankraščiuose likusius Mažvydo raštus. Be to, pats išleido Evangelijas ir Enchiridioną. Tai vienas iš pirmųjų mūsų rašytojų, padėjusių lietuviškai kalbai praskinti kelią į spausdintą žodį.

Minėtinos sukaktys

Ši sekmadienį — birželio 15 d. — sukanka 7 metai, kai bolševikų raudonoji armija užgrobė ir pavergė Lietuvą.

1943 m. birželio 14 d. Panevėžy mirė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, garsi lietuvių rašytoja ir veikėja, gimusi 1861 m. Parašė visą eilę vertingų beletristinių raštų.

Prieš 17 metų, birželio 12 d., t. y., 1936 m., Kaune mirė kun. Antanas Alekna, buvęs keleto laikraščių redaktorius, universiteto profesorius, parašęs Lietuvos istoriją ir monografiją apie vysk. Valančių.

Sukako 5 metai, kai 1942 m. balandžio 27 d. Kaune mirė K. Binkis, poetas, dramaturgas, laikraštininkas. Gimęs 1893 m. spalių 4 d. Gudeliuose, Papilės valsč. Tai vienas iš mėgiamiausių lietuvių poetų.

Birželio 12 d., prieš 76 m., t. y. 1871 m., Šiauliuose gimė Viktoras Baranauskas, pagarsėjęs JAV skulptorius ir, be to 1 amerikoniško cento tėvas.

SKUBĖKIME GELBĖTI MŪSŲ TREMTINIUS

Bilius įsileisti lietuvius į Maine valstybę jau įteiktas Washingtone ir jį svarstys. Kad jis turėtų geresnį ir tikresnį pasisekimą, parašėme mūsų senatoriams: Mr. Thomas White ir Mr. Brewster, taipgi kongresmanams: Rep. Earl C. Michaner, Chairman of the House juriciary committee, Rep. F. Fellows, chairman of the House subcommittee on imigration ir Mrs. Margaret Chase Smith.

Visi jie atsiliepė labai palankiai, pažadėdami visokeriopai paremti. Štai jų pagrindinė mintis duotuose atsakymuose: "...Thank you for the letter signed by you and other representatives of the various organizations in Lewiston, telling me of your interest in the bill, H. R. 2810, which would permit displaced persons to enter the United States, without waiting for their quota.

...I can, however, assure you of my interest and that I shall give the bill most careful study and attention when it comes before us for action..."

Dalykas yra skubus ir būtinas, nes tremtiniai Vokietijoje ir Italijoje, gyvena desperacijoje, išsigandę — rusai pradėjo juos gaudyti. Štai ką rašo tremtiniai: "Nežinome nei ką daryti, nes čia pradėjo iš lagerių suiminėti ir vežti į Rusiją. Taip iš Rimin išvežė vyrus, o moteris atvežė pas mus (Reggio Emilia), daugiausia rusus ir ukrainiečius. Iš Bagnoli ir Ricinį išvežė jaunus vyrus, pabėgo tik du rumuniukai. Vežant sunku pabėgti, nes lydi stipri sargyba, net su tanketmis. Iš mūsų Katinėlis ir Jarašūnas dingo. Aš jau gana stiprus su nervais, bet visgi verkiu kaip mažas vaikas. Beveik visi verkia, nežinodami, kas bus rytoj. Gal išveš visus į Sibirą. Baisus moralinis smūgis, dėl kurio daugelis susirgo, net du pamišo ir juos patalpinome ligoninėje. Toks gyvenimas nebepakeliamas. Pasimelskite už mus, būsime dėkingi. Rašant iš akių plūsta man ašaros. Sudiev. Z. Krasauskas."

Iš tikrųjų tremtinių padėtis tragiška. Amerikoje gyvenančių šventa pareiga juos gelbėti.

Jei Amerikos lietuviai praleistų šią progą ir neremtų visokeriopai šitos kolonizacijos, nedovanotinai nusikaltų prieš tėvynę ir mūsų kenčiančius brolius lietuvius tremtyje. Tad kviečiu visus lietuvius į darbą, o laimėjimas bus užtikrintas.

Kun. B. Mikalauskas

Pabiros

Vilnies draugai, perskaitę Vienybėje apie adv. Olio paruoštą proklamaciją dėl lietuvių dienos, nebežinodami kaip iš kailio nertis, ėmė ir vėptelėjo:

"Tik tarybų Lietuvos pripažinimas turėtų reikšmės Amerikos lietuviams."

Ei, brolyti, biauriai sapnuoji, iš tų šiaudų nebus grūdų.

***

Chicagoje lietuvių tautinėse kapinėse vienas daktaras, tų kapinių vienas iš steigėjų, išvanojo Prūseikai kailį ir susirinkusiems paaiškino bolševikų darbelius Lietuvoje.

Prūseika per visas dūdas pučia, kad išniekinti kapinėse palaidotieji.

Atbusk, drauge, — jūs išniekinote Lietuvą...

***

"Mūsiškiai plunksnos darbuotojai, — rašo Laisvė, — po keliolika, po dvidešimts ir daugiau metų redaktoriavę, taip ir pasilieka archajiški, jei dar neprastesni."

Nors kartą ir Laisvė teisybę pasakė.

***

Keleivio išminčiai tarpusavy susipešė dėl Vinco Krėvės Mickevičiaus, kaip rašytojo ir politiko vienas nenorėtų matyti jį Keleivio purvais apdrabstytą, o kitas jaučiasi galįs pamokyti ir profesorių už nosies pavedžioti.

Gražiau būtų, jei pats rašeiva, nosį nusivalęs, prieš Krėvę Mickevičių kepurę nusiimtų...

MŪMS RAŠO

Gerbiamas Redaktoriau,

Nuoširdžiausia padėka už Vienybės siuntinėjimą. Mes, begyveną Lenkijoj, labai džiaugiamės, kad Tamsta ir mūsų nepamiršote. Vienybė, eidama per rankas apkeliauja visus mūsų apylinkėje gyvenančius lietuvius. Net ir mūsų vaikučiai godžiai skaito ką Vienybė rašo apie Lietuvą, kurios jie čia, tarp svetimų gyvendami, taip išsiilgo.

Lietuviai čia vargsta kietą vargą. Mes bijom balsiai kalbėti lietuviškai, kad mūsų neįtartų. Mes gyvenam tik viltim, kad vieną kartą vis dėlto sugrįšime į savo sodžius.

Aš dar kartą Tamstai visų čionykščių lietuvių vardu tariu ačiū

J. A.

Lenkija, 1947. 5. 1.

Mano padėka

Aštuoniosdešimties metų sulaukęs, po pustrečių metų, palyginus, sunkaus tremtinio gyvenimo Vokietijoje, aš su žmona ir sūnum 1947 metų sausio mėn. 24 d. pasiekėme Jungtines Amerikos Valstybes.

Nuo pirmos dienos iki šiol mus lydi draugiški sveikinimai, geri linkėjimai, pagarba ir parama. Iškilmingai sutikti New Yorko uoste ir palydėti į SLA būstą, turėjome didį malonumą tą pirmą vakarą praleisti kartu su JAV lietuvių visuomenės atstovais. Išbuvę kelias dienas New Yorke, sutikimo komiteto bei giminių globojami ir vaišinami, galėjome bent kiek atsipeikėti nuo sunkios kelionės laivu ir pasigrožėti miestu. Tuo pat laiku, lietuvių organizacijų pastangų dėka, gavau progą susipažinti su JAV stambiausios spaudos atstovais ir painformuoti plačią Amerikos visuomenę apie lietuvių tautos ir mūsų Respublikos nelaimes. Džiaugiuosiu pasimatęs su New Yorko miesto meru, Marylando valstybės bei municipaliteto vadovybės žmonėmis ir visur susilaukęs pritarimo lietuvių siekimui — atstatyti Nepriklausomą Demokratinę Lietuvos Respubliką. Prisimindamas toliau nuoširdžią nuotaiką pas poną Ministerį Žadeiki Washingtone, draugiškos lietuvių visuomenės priėmimą š. m. kovo 1 d., puošnų bankietą New Yorke kovo 8 d., turiu pareikšti, kad išvykdami į Chicagą išsivežėm daug malonių atsiminimų apie Rytinės Amerikos lietuvių plačią šeimyną.

Atvykę Chicagon, ryte 19 kovo stotį radome geroką, mūs laukiančių lietuvių būrelį. Tą pat dieną turėjome malonumą, per mums suruoštą lunchą, pažinti ir daugiau lietuvių visuomenės atstovų. Š. m. balandžio 19 d. suruoštas bankietas ir po jo sekę pakvietimai į įvairius susirinkimus, koncertus, bei pokylius leido mums giliau pažinti Chicagos lietuvių gyvenimą ir pajusti tokią pat stiprią meilę savo Tėvynei, karštą norą matyti ją laisvą ir teikti pagalbą jos dukterims ir sūnams tremtyje, kaip ir Rytuose.

Apsistodamas pastovesniam gyvenimui Chicagoje, tikiuos įsteigsiąs ir toliau dirbti su visais lietuviais už Nepriklausomą Lietuvą, būti su visa šeima naudingais lietuvių bendruomenės nariais ir dėkingais šios laisvos šalies gyventojais, kurioje radome užuvėją ir prieglaudą.

Savo pirmuosius atsiminimus apie JAV baigdamas reiškiu gilią ir nuoširdžią savo ir savo šeimos padėką už svetingumą, paramą visiems, visiems, o ypač pagelbėjusiam atvykti IRR Commitee, sutikimo komitetui New Yorke, SLA vadovybei, L. Gen. Konsulatui, Lietuvos Atstovybei Washingtone, Baltimorės lietuviams, A. L. Tarybai, Lietuvos Konsului Chicagoje, Lith. Chamber of Commerce of Ill., menininkams bei lietuvių spaudos atstovams, giminėms ir atskiriems asmenims New Yorke, Philadelphijoje, Baltimorėje, Chicagoje, kurių pavardžių neįstengiu išvardinti dėl jų gausumo. Ta pačia proga prašau atleidimo tų, kurių pakvietimų, dėl suprantamų mano amžiuj priežasčių, negalėjau priimti.

Dr. K. Grinius

Chicago, Ill. 1947. VI. 1.

RAŠYKITE SAVO KONGRESMONUI

Neseniai mes minėjome antrąją Europos išlaisvinimo sukaktį. Mes atsimename. Bet ką galime sakyti apie tuos žmones, kuriuos mes išlaisvinome iš Buchenwald ir Belsen, iš Auschwitz ir Theresienstadt ir iš daugelio kitų darbo stovyklų Europoje? Daugelis šių žmonių vis laukia išsilaisvinimo. Negalėdami grįžti į savo senuosius kraštus, apie 850,000 iš jų — lenkai, lietuviai, estai, latviai, ukrainiečiai, jugoslavai, žydai, rusai, slovakai ir kiti vis gyvena tremtinių stovyklose. Padėtis šių benamių, išlikusių nuo persekiojimų ir karo, vis darosi rimtesnė. Kas toliau bus?

Patenkinamas atsakymas pagal geriausią Amerikos tradiciją parūpintas Bill H R 2910, kurį pasiūlė balandžio 1 d. William G. Stratton, iš Illinois, ir kuris pasiųstas House Committee on the Judiciary.

Šis bilius autorizuotų JAV priimti tam tikrą dalį tremtinių, dabar gyvenančių Vokietijoj, Austrijoj ir Italijoj. Nustato tą dalį ligi 400,000 arba mažiau negu pusė skaičiaus imigrantų, kurie būtų galėję atvykti į JAV pagal esamą kvotos įstatymą karo metais, jeigu karas nebūtų jų sulaikęs. Bilius leistų 400,000 asmenų — 100,000 per metus. Įleistieji turėtų prisilaikyti visų imigracijos įstatymų reikalavimų, išskyrus kvotą.

Didesnę dalį šimtų tūkstančių benamių asmenų, kuriuos pasaulis vadina "tremtiniais," sudaro drąsūs, sveiki, ir stiprios protinės staminos žmonės, kurie narsiai kovojo ir kentėjo visokius persekiojimus. Daugumą jų yra darbininkai, apie 117,000 žemės ūkio darbininkų, 20,000 tarnų, daug prityrusio darbo darbininkų, profesionalų ir prekybininkų. Yra apie 150,000 vaikų, nesulaukusių 17 metų amžiaus. Tie žmonės atstovauja įvairias tikybas. Apie 80% krikščionių, 20% žydų.

Mūsų praeitis parodo, kaip įvairūs tremtiniai prisidėjo prie šios šalies išsivystymo buvo puritanai, kvakeriai, hugenotai, Maryland katalikai, iš Vokietijos išvyti liberalai.

Kiekviena nauja tremtinių banga reiškia naujus piliečius, kurie įvertina Amerikos laisvę.

Daug amerikiečių susirūpinę likimu tremtinių, kurie pasiliko Vokietijoj, Austrijoj ir Italijoj. Jie tiki, kad JAV, kaip vadas tarptautiniuose reikaluose, turi pradėti priimti atitinkamą skaičių šių tremtinių, ir tik tada kitos tautos seks pavyzdį.

Daugelis tautinių, bažnytinių ir civilinių organizacijų remia šį bilių.

Ryšyje su tuo bilium — H. R. 2910 — Earl G. Harrison, Citizens Committee on Displaced Persons pirmininkas ir buvęs imigracijos komisijonierius, siūlo visiems interesuotiems amerikiečiams parašyti arba telegramas pasiųsti savo kongresmonams ir senatoriams, kad jie remtų šį bilių. Kongreso nariai, paprastai, yra linkę patenkinti savo balsuotojų norus.

Bolševikai klastoja kardinolo atsišaukimą

Varšuvos radijas buvo paskelbęs, esą, Krokuvos metropolitas kardinolas Sapieha parašęs atsišaukimą į visus užsieny gyvenančius lenkus, kad jie grįžtų namo. Šią žinią pakartojo ir užsienių telegramų agentūros, o tuo tarpu Krokuvos spauda atsišaukimo net nepaminėjo.

Dabar Krokuvos arkivyskupijos organas Tygodnik Powszechny tuo reikalu paskelbė tokį pareiškimą:

"Krokuvos metropolijos kurija skelbia visiems žinoti, jog pranešimai, esą, kardinolas Sapieha paskelbęs atsišaukimą į užsieny gyvenančius lenkus, yra netiesa."

Lygiai tuo pat būdu gali būti suklastuoti ir Vilniaus arkivyskupo Reinio pranešimai, kuriuos noriai su piačiais komentarais paskelbė lietuviškų komunistų spauda.

LIETUVIAI TREMTYJE

Šios gražios birželio dienos prieš 6 metų buvo baisios ir žiaurios lietuvių tautai. Raudonieji, susisukę lizdus Lietuvoj, tom dienom buvo pradėję likviduoti mūsų tautą. Mat, maskoliams parūpo ją perkelti ten, kur joks iš kultūringo pasaulio vėjelis neužpūstų, ir kad ji sau merdėdama, palengva išnyktų. Niekšingiausių užmačių skatinami, 1941 m. birželio 14-22 d. jie tūkstančius lietuvių gabeno į nežinią. Šiame šimtmety, tur būt, nėra buvę biauresnio nusikaltimo žmoniškumui, kaip šie bolševikų darbai. Jie trėmė lietuvius ir kitus baltus, į nieką nežiūrėdami, tarsi būtų piktųjų demonų, anot Vydūno, apsėsti. Tos dienos — tai tremtinių vargo dienų istorijos pradžia. Skaudu, kad beveik jokia žinia neateina iš tų vargstančiųjų ir badaujančiųjų Sibire.

***

Šimtai baltų tremtinių iš britų zonos Vokietijoj jau atvyko ir dar vyksta į Angliją.

Anglija šiuo kartu pasirodė, kaip geriausiai išsprendusi šį painų DP klausimą. Suprantama, atvykusiųjų laukia darbas, tačiau darbas malonus, jei už tai gali nors sočiai pavalgyti ir dar centą kitą pasilikti. Vienam laiške toks atvykėlis tremtinys rašo, kad jie britų buvę maloniai sutikti ir, girdi, buvę galima visur jausti atjaučiančią širdį. Tremtiniai apgyvendinti stovyklose, į kambarį po 10-13 žmonių, tuo tarpu Vokietijoj tokiam gyvenę per 20. Kambariuose visi reikalingi įrengimai ir kiti patogumai. Dabar tremtiniai jaučiasi lyg naujai atgimę.

Miela, kad dalis mūsų tremtinių jau gali jaustis vėl paklius vę į kultūringą aplinką.

Kaip Amerika sutvarkys jų zonoj Vokietijoj gyvenančių DP klausimą — dar neaišku. Kažkodėl nenori tikėtis, kad jie šiuo reikalu pralenktų britus.

***

Augsburgo, Vokietijoj, vokiečių teatre Puccini La Boheme operos premjeroj vyriausiam vaidmeniui buvo pakviesta dainuoti Antanina Dambrauskaitė, žinoma kauniškės operos solistė. Jos pasisekimas buvęs nepaprastas, o bilietai buvę iš anksto išparduoti.

A. Dambrauskaitė, būdama tremty, dar yra — kaip nuolatinė dainininkė — dainavusi Vienos operoje.

***

Laisvė negali ramiom akim žiūrėti į tremtinius ir jų neplūsti, kaip plepi boba. Anąkar Laisvė "laikraštukais" pavadino tremtinių spaudą. Šiuo kartu kaip paprastai Antanas Bimba prašovė. Atrodo, kad jisai tremtinių laikraščių iš viso nėra skaitęs. Tremtinių laikraščiai— kiekvienas juos skaitęs pasakys — savo turiniu ir įdomumu toli pralenkia daugelį Amerikos lietuvių laikraščių, jau nekalbant apie Laisvę.

***

Vokietijoj jau atspausdintas Stepo Zobarsko novelių rinkinys vokiečių kalba — Das Lied der Sensen (Dalgių daina). Išleista 5,000 egz. ir neabejotina, jie greit paplis vokiečių visuomenėj. Ši St. Zobarsko ir leidėjų iniciatyva sveikintina. Tai tikrai patarnaus vokiečiams labau pažinti lietuvių literatūros laimėjimus.

J. Valtys

TARYBINIAI DAILININKAI

Liuda Vaineikytė, dabartinė tarybinės Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkė, raudonoji Amerikos lietuvių spaudoj kritiškom pastabom peržvelgia Lietuvoj likusių dailininkų atliktuosius darbus. Ji daugelį atveju griežta ir tvirtai laikosi įsikibusi į Stalino "generalinę liniją." Toji apžvalga atskleidžia kokiuose rėmuose dailininkai Lietuvoj turi atlikti savo darbus. Jei paveiksle nematyti Stalino ūsų ar plikio Lenino, žinoma, toks kūrinys jau ir nevykęs ir nevertas dėmesio.

Aktualiausias ir labiausiai tarybiniui žiūrovui suprantamas, anot Vaineikytės, esąs, Vyt. Mackevičius. Mat, dailininkas nutapęs "Raudonąją gurguolę." Labai abejoju, jog į šį paveikslą bent pažvelgti norėtų Lietuvos ūkininkai, kurie šiomis gurguolėmis veltui turi bolševikams atiduoti paskutinį savo prakaito ir rankų vaisių. Aktualiausias iš tikrųjų ūkininko darbas būtų paimti peilį ir ant tokio paveikslo skersai ir išilgai pasišvaistyti...

Tarabildienė turėjo nutapyti "Išlaisvintas moteris." Ach, nuo ko gi tas moteris Stalinas išvadavo, tur būt, nuo vyrų, kuriuos baigia gabenti katorgai į Sibirą...

Žmuidzinavičius ir toliau, atrodo, tapo gamtos peizažus. Vaineikytė sako, kad šis dailininkas norėjęs atvaizduoti linksmus ir patenkintus veidus, tačiau nepavykę. Reikėtų suabejoti ir pačios Vaineikytės patenkintu veidu, kai jai reikia pataikauti komunistų partijai ir jos kolegoms dailininkams.

Vaineikytei nepatinka ir Matuzevičius "L. Giros portretas." Ką gi, ne jau toks tipelis gali dar turėti žmonišką išvaizdą? Iš tikrųjų gaila Matuzevičiaus teptuko tokiam menkystom.

Jonas Šileika irgi neturi ramybės nuo savo pirmininkės. Dailininkas tapęs Kauną ties Vilijampole vasarą, ties Marvele ir kitur, tačiau Vaineikytei labiau rūpi Kaunas, koks jis buvo karui su vokiečiais prasidėjus. Ir be paveikslo Vaineikytei iš galvos niekad nepradings vaizdai, kai sovietai, pasiėmę savo skudurus, iš Kauno traukė kaip viesulas, kad nei laiko pasižvalgyti nebuvo.

Rūstauja ir ant T. Kulakausko. Mat, šis esąs gražuolių linijos garbintojas ir svarbiausia vaizduojąs ponaitytes. Ir tikrai koks miežiniškas nusikaltimas.

Iš skulptorių su stambaus masto kūriniais išėjęs Vaivada. O tas mastas tai — Lenino biustas ir didingai sukurta generalisimo Stalino figūra. Šis bernužėlis be juokų turės užtektinai duonos iki gyvos Stalino galvos.

Silpniausias skulptūros kūriniai, anot kritikės, tai Rudzinsko Butkų Juzės galva ir Aleksandravičiaus Kipro Petrausko biustas bei Salomėjos Nėris bareljefas. Jau anksčiau mes buvom pastebėję, jog Butkų Juzei nuo žiemkenčių pavasarį kritikos galva sukasi, tur būt, tokia pat galvą ir Rudzinskas nulipdęs. O K. Petrausko biustas, tai ne Petrauskas, bet Petrausko iškamša, — rašo Vaineikytė. O gi ir iš tikrųjų tasai dailininkas dabar toks tapęs...

Pačių tarybiškiausiu, taigi, bolševikišku, kritikė laiko dail. Jurkūną. Mat, pasirodo, Jurkūnas skaitęs Lenino žodžius apie meną. O kas nėra skaitęs bolševikų partijos trumpo kurso istorijos, nėra atmintinai išmokęs Stalino ir Lenino pamokslų, iš to nei dailininkas nei peckelis...

Ma.is

Cvirka mirė, tačiau tautos panieka telydi jo darbus. Cvirka iš tiesų gabi literatūrinė figūra, tačiau jis mūsų tautos istorijoj atliko judošiškiausią darbą. Tauta nepamirš ir negalį pamiršti tų, kurie tautos laisvę parduoda priešui už skatiką.

Paskutinieji Bitėnų pabėgėliai

BR. DAUBARAS

Pilkas, purvinas ir beviltiškas 1944 metų spalių mėnesio popietis. Sudegintos Tilžės gatvėmis rieda ilgi brezentų, kilimų ir lentų stogais pridengti vežimai. Jų galuose priraišiotos juodmargės karvės. Jos dar neįpratusios naujame žygyje ir kiekvienam žingsnyje įsirėžusios stengiasi nutraukti saitus ir grįžti į gimtąsias ganyklas.

Vežimų drobynos apkarstytos indais, kibirais ir akselio aloviais. Jie supasi ant raiščių ir įvairiais garsais skambėdami susilieja liūdnon pabėgėlių giesmėn. Tai paskutiniai tremtiniai iš anapus Nemuno. Vežimuose moterys, vaikai ir seniai. Jų veiduose išgąstis, nustebimas ir dar nedžiūstančios ašaros. Užkalbintos moterys smulkiai pasakoja apie palikto turto ir maisto gausybes, apie nebaigtus kulti kviečius, veršingas karves ir seniai mobilizuotus vyrus. Jos skundžiasi vietinių gyventojų nejautrumu, abejingumu ir pamiršta, kad dar prieš pora dienų jos pačios ne vienam pabėgėliui, ieškančiam jų sodybose duonos, pastogės ar arkliui šieno, užtrenkdavo duris.

— Bitėnus evakuoja! — šūkteli kažkas iš vilkstinės pažįstamam tilžiečiui ir jo žodžiai sutirpsta bendram ratų ir pasagų klegėsy.

— Kur Martynas Jankus? — šaukiu pribėgęs prie bitėniškių vežimų. Bet atsakymo jokio, kaip ir paprastai tokiais momentais būna.

Susiradau dviratį. Laimingai prasisprūdęs pro užsigrūdusį tilą tą skubu Nemuno pakrantėmis į Bitėnus.

Dideliame pafrontės aerodrome tuščia. Šaltas rudens vėjas lėktuvų sutryptoj pievoj gainioja popiergalius ir negailestingai plaka paliktas raudonas vėliavėles. Rambyno papėdėje bombų išraustos gilios duobės. Statesniuose kalno šlaituose, lyg smako akys, juoduoja urvai — slėptuvės. Virš jų rudens išmargintas Rambyno kalno miškas.

Smėlėtame Bitėnų kelyje gilios pravažos. Kaimo gyventojai jau pasitraukė. Sodybų vartai atkelti, tvartų ir namų durys atdaros. Ore pasklidęs aštrus deginamų plunksnų ir šerių kvapas. Nyku, baisu ir tuščia, kaip ir visose apleistose pafrontės sodybose.

Siaurame kelyje, vedančiame į Nemuno keltą, įstrigęs vienišas vežimas. Prie jo dvi moterys, dviejų — trijų metų berniukas ir du vyrai. Visi pasirengę kelionėn. Baltgalvis senukas, drebančiom rankom įsikibęs į vežimo drobynas bergždžiai stengiasi įlipti. Abi moterys sunkiai įkelia jį vežiman ir apdangsto antklodėmis. Kiek nuošalyje, lazdos pagelba atpažindamas vežimo, daiktų ir arklių padėtį grabalioja aukštas, gražių veido bruožų neregys vyras. Jis taip pat laukia moterų nurodymų ir pagalbos. Mažasis berniukas tik savaisiems suprantama kalba nuolat primena skubančioms moterims, kad neperskirtų jo su botagu ir leistų jam laikyti vadžias. Tai paskutinieji Bitėnų pabėgėliai — Martynas Jankus ir jojo artimieji paskubomis traukiasi nuo artėjančio siaubo.

Sergąs senukas Jankus, neseniai grįžęs iš Kauno, kur ilgesnį laiką slapstėsi nuo rudųjų persekiojimų, dabar turi apleisti savo numylėtus Bitėnus, Rambyną, Nemunėlį. Jis dar šį rytą, kaip ir kiekvieną, niūniuodamas liaudies dainą, buvo nuėjęs pasveikinti Nemuną, pasikalbėti ir pasiguosti su juo. Tai buvo jo paskutinis atsisveikinimas. Dabar jis turi apleisti žemę, kurią ilgus metus taip narsiai gynė nuo svetimųjų. Liūdnomis akimis jis atsisveikina su Rambynu ir kai bandom ji guosti, jis truputį prikimusiu balsu kalba:

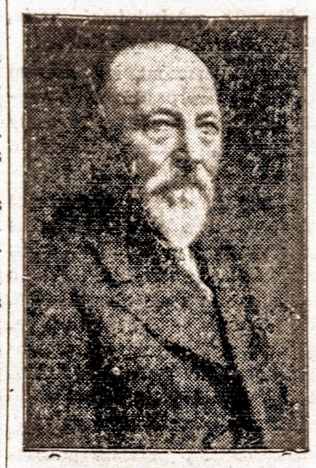

Martynas Jankus, miręs 1946 m. gegužės 23 d. Vokietijoje

—Turėjau vieną norą mirti čia ir amžinai ilsėtis Rambyne, bet ir šito man neleidžia...

— Grįšite dar. Visi mes grįšime, — raminame senuką.

— Žinoma, jūs grįšite. Neilgai čia buvo prūsas, neilgai bus ir rusas... Tik nepamirškite grįžę vėl iš abiejų Nemuno pusių susirinkę Rambyno kalne švęsti Joninių. Kai jūsų giesmės aidės šitame kalne, aš būsiu drauge su jumis... — žiūrėdamas į Nemuną ir į Rambyną, jis atgyja ir stengiasi mums įkvėpti vilčių ir optimizmo.

Metų ir didelių darbų naštos slėgiamas, ūkiškame vežime, į kurį savo jėgomis nei įlipti nei išlipti nebepajėgia, dukters Elzės, neregio sūnaus Kristupo, trijų metų Vytuko ir neperskiriamos Jankų šeimos pagelbininkės Onutės lydimas, tą dieną paliko Bitėnus Rambyno vaidila, paskutinysis aušininkas ir paskutinis "ąžuolas prie Nemunėlio."

Jei tą dieną ir iš mėnulio nusileidusi žemės lietuviams — tremtiniams rūšiuoti komisija būtų pamačiusi šį paskutinį Bitėnų pabėgėlių vežimą, šiandien netektų atsakinėti į komisijos klausimą — kodėl mes palikome tėvynę?

Užsukau Jankų sodybon. Ji, kaip ir visos kitos, jau mirusi. Atdaruose languose supasi balstos užuolaidos ir dažnai persiveria į lauko pusę, tarsi norėdamos vytis išvykusius. Ant slenkčio tupi senelio Jankaus lepūnė — marga katytė gailiai kniauksi ir galvą pakreipusi žvalgosi čia į žmogų, čia į durų rankeną, akimis prašydama pagelbos. Ir kai atstumiu duris, ji pirma, pamiršusi mandagumą, patenkinta įsmunka vidun.

Nedidelis, šviesus salionas. Knygų spintose pūpso daugybė įvairiomis kalbomis tomų. Ant atidengto pianino dideliame stikliniame inde puokštė rudens gėlių. Šalia jo gražus medžio raižinys. Tai Mažosios Lietuvos dovana patriarchui. Gretimo kambario sienose kabo "Sandaros," Šaulių Sąjungos, studentų korporacijų ir daugybės kitų organizacijų adresai, įvairiomis progomis įteikti didžiajam šio krašto vyrui. Paskaitau 1923 m. sausio 9 dienos šilutėje išleisto Klaipėdos krašto gyventojams manifesto originalą, Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto skyriaus seimo deklaracijos tekstus ir daugybę kitų įdomių dokumentų. Čia paliktas Klaipėdos krašto ir kovų dėl jo tikras muziejus. Čia kiekvienas paveikslas, knyga ar nuotrauka yra tikra liudininkė tų laikų, kad saujelė ryžtingų vyrų ėmėsi vadovauti to krašto savanoriams, iškovojusiems Mažajai Lietuvai laisvę, liudininkė tų darbų, kuriuos Martynas Jankus nuveikė ne tik Nemuno kraštui, bet apskritai, ugdydamas mumyse susipratimą, liudininkė tradicinių Joninių švenčių Rambyne, kur kasmet, brendo to krašto ir Didž. Lietuvos brolių suartėjimas ir nuoširdus bendradarbiavimas. Čia paliko tautinis turtas, kurio nei ataugins, nei nupirksi. Ar mes jį rasime? Ar rasime Bitėnus?—kilo klausimas, kai dar kartą nuo Rambyno kalno žvilgterėjau į apkasais išraižytus Bitėnų laukus, į paskutiniuosius Bitėnų pabėgėlius, nuplaukiančius Nemuno keltu į nežinią...

Grįžę gal rasime Bitėnus, rasime Rambyno kalną, tik ten neberasime senojo Nemuno krašto vaidilos — Martyno Jankaus.

Poezija

JI LIKS GYVA...

Tas tikėjimas taip pažįstamas,
tas tikėjimas visų širdy;
toji nuotaika, svajonių vystoma,
taip sava ir taip skaidri.

Ir kiekvienas mūs tos pat nuomonės:
mes gal žūsime, ji liks gyva;
nuo dangaus aukšto nužengs kariuomenė —
stos kariauti angelai.

Nuo ugninių kardų kovotojų
piktas šventvagis prasmegs — pražus.
Virš gimtųjų laukų, išvaduotojų
laisvas rytas gims gražus.

Kastytis Gliauda

DP 'žodynėlis'

Surinko PULGIS ANDRIUŠIS

UNRRA — Ubagų ir nabagų raminimo bei ratavojimo administracija.

Team — Tremtinių ir elgetų atpenėjimo minimumas.

VLIK'AS — Visa Lietuva ilgisi katalikų.

Lageris — lietuvių gyvenamo jį vieta prie visų valdžių.

Lagerio komendantas — išvietintasis, kuris turi raktus, bet tik ne į Unrros sandėlį.

Rūmininkas — valdžios parei gūnas, kuris kišasi ne į savo reikalus.

Komitetas — kambarys, kur galima parūkyti ir sužinoti paskutines kainas.

T. Bendruomenės apylinkė — nauju vardu pakrikštyta tautininkų apylinkė.

Sekcija — jeigu jos pirmininku esu aš, tai gera sekcija. Jeigu mano švogeris — dar paken čiama, bet jeigu kas kitas — tai grynas kromelis.

Komiteto pirmininkas — kas pirmas paėmė valdžią.

Kandidatas — optimistas, kuris, kvailas, mano, kad ir jį dar kada nors išrinks.

Rinkimai — proga prieiti prie drabužių sandėlio.

Urna — krematoriume —pelenų dėžutė, o demokratijoje— kelias į sostą ir pelningą gyvenimą.

Kalorijos — amerikiečių zonoje labai brangios, todėl tremtinai važiuoja jų įsigyti į prancūzų zoną.

DP — Dievo Paukštelis (kuris nei sėja, nei pjauna, bet geria ir valgo).

PD (prancūzų zonoje) — Ponas, duok!

Pakietėlis — dovana patogi tuo, kad pačiam nereikia jos ardyti.

Vertėjas — visų komitetų nemėgiamas užsiėmimas.

Ansamblis — santykių su Unrra pagerinimo įstaiga.

Organizuoti — lengvu būdu įsigyti dviratį.

Pliažas — vieta, kur tremtiniai ilsisi nuo valgio atliekamu metu.

Ankieta — vekseliams išnykus, lietuviams nemėgiamiausia literatūra.

Krepšinis — tremtinių mėgiamiausias sportas, nors ir mūsų krepšius dabar pripildo Unrra.

Spekuliantas — pogrindžio veikėjas, kuomet kalėjimas neturi šviesesnės kameros viršum grindų.

Tautiniai šokiai — vyksta ten, kur išgirsta, kad dalinami atvežti iš Amerikos skuduriai.

Zona — spekuliantams nesuprantama sąvoka.

MP — manęs pasigailėk!

Liaudies universitetas — vaikų darželis suaugusiems.

BALF'as — bliuskutė, apsiaustas, liemenė ir fufaikė.

Atominė bomba — komitetas, kuris išsilaikė nenuverstas ilgiau mėnesio.

Svečkienė (pietų Vokietijoje) — drąsiai gerkime, nes tai yra paprasta slyvinė 60%. Kaulai neminkštėja.

Sunkvežimis — DP aitvaras.

Benzinas — spekulianto tėvas ir motina.

R. Kryžius — pelninga tarnyba.

Sieninis laikraštis — lageriuose prigijusi nesąmonė, nes sieniniai laikraščiai leidžiami tiktai raudonuose kampeliuose.

Repatrijacija — nevyksta dėl to, kad tremtiniai dainuodami "eisim broliukai namo, namo... rasim močiutę belaukiančią, rankoj rykštelę belaikančią," yra įsitikinę, jog ras ne močiutę, bet tėvelį.

BALTIJOS UNIVERSITETO DARBAI

Universitetas leidžia dvi moksl o darbų serijas. Jų išorė gana kukli: spausdinama prastame popieriuje, be viršelių, nedidelio formato ir nestori sąsiuviniai. Tačau jų turinys yra rimtas ir rodo, kad Universitetas turi mokslinių pajėgų, kurios savo darbais gali pasirodyti viešumoje, inešdamos savo indėlį į moksl o lobyną. Darbai spausdinami anglų ir vokiečių kalbomis. Čia trumpai suminėsiu tuos leidinius, kurių autoriai yra lietuviai arba kuriuose nagrinėjami Lietuvą liečią klausimai. Visi tie leidiniai išėjo 1946 m.

Serijos "Problems and Discussions" No. 1 užima buv. lietuvių Rektoriaus prof. V. Stankos studija "The Great Age of World History" (Didysis pasaulio istorijos amžius), parašyta angliškai (26 puslapiai). Čia autorius nagrinėja keturių pasaulio išminčių mokslą, kurie gyveno maždaug vienu laiku, apie 600 metų prieš Kristų, įvairiuose pasaulio kampuose, maždaug po 3,000 km. atstume vienas nuo kito. Tie išminčiai yra: Konfucius (Kinija), Gautamo (Indija), Zoroastra (Persija) ir Pythagoras (Graikija). Ypač daug dėmesio ir simpatijų autorius rodo Gautamo Buddhai ir jo sukurtai filosofijai arba budizmui. Iš viso tai studijėlė, paskirta filosofinio, religiniai dorovinio ir visuomeninio pobūdžo klausimams.

Kitos serijos, pavadintos "Contributions of Baltic University" No. 3 yra latvio archeologo, Filosofijos fakulteto dekano, asso. prof. Ed. Šturms vokiškai parašytas darbas "Die Alkstatten in Litauen" (Alkvietės Lietuvoje). Gale duota 2 psl. angliška santrauka (viso yra 36 psl.). Autorius iš įvairių senų ir naujų rašytinių šaltinių surinko 224 vietų pavadinimus, kurios turėjo ryšio su senovės lietuvių religija. Ten senovėje galėję būti kulto ir aukų vietovės. Čia kalbama apie alkakalnius, šventus miškus, ežerus ir upes. Vietovė, pavadinta "alku" (Alkos kalnas, Alkupis, Alkeso ežeras ir pan.) reiškia, kad senovėje ten buvo saugojama arba neliečiama vieta, kitaip tariant, šventykla. Studijoje iškeliami įvairių senovės lietuvių religijos klausimai ir stengiamasi blaiviai juos ištirti. Tai vertingas darbas mūsų mitologijos tyrinėjimams.

Tos pačios serijos No. 9 yra asso. prof. Jono Balio studija "Litauische Hochzeitsbrauche" (lietuvių vestuviniai papročiai). Parašyta vokiškai, su platoka angliška santrauka. Tai storiausias iš visų iki šiol pasirodžiusių Universiteto leidinių: 78 puslapiai. Autorius, pasiremdamas spausdintais šaltiniais ir gausia archyvine medžiaga, kurią panaudojo dar Lietuvoje, duoda mūsų vestuvinių papročių analizę, iškeldamos jų būdinguosius bruožus, aiškindamas jų kilmę ir išsivystymą bei santykius su atitinkamais kitų tautų papročiais.

Sekantis arba 10 tos pat serijos No. yra asso. prof. Ant. Ruškos lotyniškai parašytas darbas iš klasikinės filologijos: De Catulli carmine LI eiusque exemlari Graeco (20 psl.) Čia autorius nagrinėja romėnų poeto Catullo vienos giesmės santykius su graikų poetės Sapho kūryba.

Kaip matome, lietuviai aktyviai dalyvauja mokslo darbų leidime. Šie Universiteto leidiniai nėra skiriami platiems skaitytojų sluoksniams bet tik specialistams. Jų ir spausdinama nedaug, tik po 500 egz., tačiau jie siuntinėjami viso pasaulio žymesniems universitetams ir kitoms mokslo įstaigoms. Tokiu būdu ir pabaltiečiai prisideda prie mokslo pažangos. Universitetas gauna iš užsienio daug laiškų, kuriuose rodomas susidomėjimas šiais jo leidiniais. Kiti universitetai atsiunčia savo išleistas knygas ir tuo būdu vyksta mokslinis bendradarbiavimas, o kartu ir pabaltiečių vardo kėlimas.

Asso. Prof. J. Balys

Tragiška statistika

Prieš 6 metus, t. y., 1941 m. birželio 14-22 dienomis bolševikai okupantai masiniai vežė lietuvius į Sibirą ir Užuralį. Bolševikai tom dienom be jokio teismo ir be jokio nusikaltimo išvarė 17,512 žmonių: 9,646 vyrus ir 7,866 moteris. Pagal profesiją išvežtieji skirstomi taip: 3,538 ūkininkai, 1,760 tarnautojų, 1,175 darbininkai, 1,094 mokytojai, 385 amatininkai, 248 policininkai, 148 šoferiai, 111 prekybininkų, 89 inžinieriai, 81 teisininkas, 79 gydytojai, 75 technikai, 75 gailestingos sesers, 59 agronomai ir tt. Išvežtųjų tarpe mokyklinio amžiaus vaikų (7-17) — 3,256 ir priešmokyklinio (iki 7 m.) — 1899. Studentų — 114. Iš naujai prijungtų Lietuvai sričių buvo išvežta — 1820 žmonių. Tai tiek žmonių išvežta pagal sudarytąją, bolševikams išėjus, registraciją. Visai tikėtina, kad šiandien iš tų išvežtųjų tiktai dalis dar gyvi. Ir labai skaudu, kad su išvežtaisiais nėra jokio ryšio ir jų nepasiekia jokia pagalbos ranka.

24 nauji jurininkai

Flensburge, Vokietijoje, lietuvių jūrininkų mokykloj parengti ir išleisti 24 nauji jurininkai. Baigusiems įteikti diplomai.

Taip pat tai rodo, kad Vokietijoje tremtiniai nesnaudžia, o visokeriopai mokslinasi.

Vokietijoj gyvenantiems lietuviams anglų zonoje prieš metus laiko buvo atimtos teisės turėti tautinius komitetus. Tai buvo padaryta nenorint pykinti sovietų. Dabar vėl duotas pardėdymas atkurti tautinius komitetus. Tuo būdu lietuvių gyvenimas britų zonoje, Vokietijoje bent kultūriniai, pagerės.

— Iš Hanau, Vokietijoj į Belgiją kasyklų darbams išvyko 50 lietuvių. Manoma, vyks 1,000.

MOTERŲ PASAULIS

MOTERŲ VEIKLOS APŽVALGA

Redaguoju
PRANĖ LAPIENĖ

LIETUVOJE LIKUSI MOTINA

Sulinkusiais nuo vargo pečiais, rūpesčio išvagotais skruostais, rymoji Tu, mano Motina, ten, mūsų krašto lygumose...

Pirmąjį gegužės sekmadienį margaspalviu tulpėm išrašytu žiurstu prisijuosusi, atsiremi Tu į palangę ir lauki...

Skruostai Tavo visai balti... Liūdesio Tau užtemdytos akys...

Kur jis? Kur Tavo laukiamasis?

Tyliai maldos žodžius kalbėdama Tu lauki jo.

Kodėl jis neateina?

Ašarą riedančią nuo veido brauki...

Ne, neramu!... Ir nerami širdis veda Tave iš seklyčios...

Tu jau eini, eini į pamiškę, tiesiai, nieko nebodama. Ir kai gegutę girdi kūkuojančią, ko Tu taip susigraudeni, Motule? Kodėl toks baisus skausmas suspaudžia Tau širdį? Nusilpusi parpuoli Tu ant velėnos. Tu raudi... Tu raudi, širdį veriančiu balsu, šaukdama: "Sūnau mano brangiausias!"...

Ir suaidėjo Jos gailesčio širdyje sūnaus žodžiai paskutiniai: "Motina!"

Pirmąjį gegužės sekmadienį Tu, mano Motina, slankioji po laukus ir pievas, didelio skausmo prislėgta...

Šiurpūs prisiminimai veria, kaip kalavijas, Tavo širdį...

Juk neperseniai, šioj margoj pievoj ji nerūpestingai dainuodama, vainikus pynė... Tavo myliausioji, meilėje išnešiota, gražiai užauginta...

Kur jinai dabar? Išplėšta iš Tavo namų?... Ir kada Tu skausme sustingusi ir tavo išraudotos akys nebegali daugiau verkti, o sudžiūvusios Tavo lūpos nebeištaria žodžio, — Tu, tarytum, regi savo mylimiausią dukrelę tolimame Sibire šaukiančią: "Motule mano, Motule mano!"...

Ir vėl atsiveria Tavo skausmas. Tu taip sužeista pašokši, norėdama išplėšti savo vaiką iš vergijos nagų... Bet ir vėl susmunki nevilties apimta!...

O sopulinga Motina! Kančioms tavo nėra galo!

Baisi tavo dalia ir... vis širdyje kalavijai...

Tavo kančių niekas nemato ir negirdi... Tavo šventas motiniškas jausmas sužvėrėjusių žmonių išniekintas.

Kur jūs, humaniškų idėjų žmonės? Kodėl jūs leidžiate išniekinti Motiną? Juk ir jūs taip pat turite Motinas.

Janina Narutavičienė
Haslach

BIRŽELIO MĖNESIO NUOTAKA

BŪKIME NUOŠIRDŽIOS

Veik iš visų Europos kampų lietuviai pradėjo šauktis pagalbos. Ypač gyvenantieji prancūzų zonoje susidūrė su jiems nebepakeliamu vargu. Mūsų žmonės ten nyksta kūnu ir dvasia. Kurį laiką gyvenę viltimi sugrįžti į savo gimtąjį kraštą, jie pradeda tos vilties netekti. Dau gelis jų nesvajoję apie jokias imigracijas, šiandien veržte veržiasi kur nors toliau iš Europos nuvykti. Buvę prisiekę nesiskirstydami kovoti už savo tautos teises, pradeda to noro atsižadėti. Jie nebežiūri skaidresnės ateities. Jie įsitikino, kad taikos šakelė pasaulyje neprigijo, kad lietuvių tauta iš niekur simpatijų nesusilaukia, kad didžiųjų valstybių svarbiausias noras tėra kuo greičiau atsistatyti iš karo griūvėsių.

Griaunama Europa mito žmonių aukomis, žmonių aukų reikalauja, ir panorėjusi atsistatyti. Didieji politikai nesitenkina varinėmis monetomis. Valstybių gerbuvis irgi nesiremia vien žvangučiais. Visur reikalaujama žmonių aukų, jų gyvybių.

Ar būtų prasmės dar lietuviui aukotis, norint pamatyt su stiprėjant šiandien nusilpusias dideles Europos valstybes? Ne, lietuvis negali ryžtis tokioms aukoms. Jis gi mato, kad **niekas šiandien pasaulyje nieko nedaro jo būities palengvinimui. Nie kas šiandien nesiryžta atitaisyti lietuvių tautai padarytų ir dar daromų skriaudų.**

Lietuvių tauta turi pati rūpintis savo egzistencija. Jos žmonės turi ieškotis saugios vietos apsigyventi, kur jie laisvai galėtų dirbti ir kovoti už jiems atimtas teises, jų pavergtą Tėvynę.

Šiuo momentu mūsų tremtinių stovyklose eina tarytum vergų prekyba. Čiupinėjami jaunų vyrų muskulai, sveriama jų fizinė jėga. Jiems peršamos įvairiuose kraštuose anglių kasyklos, kiti patys siūlosi į Angliją, Belgiją, į Prancūziją darbams. Bet priimami tik stiprių raumenų žmonės, tik pajėgūs sunkiems darbams. Kur dėtis mažiems vaikams, seneliams moterims?

Jie visi be išimties norėtų pa tekti pas mus. Deja... kvietėjų jiems nėra. Pavieniai žmonės iš siunčia po kelis ir kelioliką affidevitų, bet masės tokio žygio bijo daryti. Yra ir tokių, kurie nesirašo affidavitus vien prisimindami anuos gerbūvio laikus, kada, jų nuomone, dabar vargstantieji, nenorėję amerikiečių prisiminti. Tai pasibiaurėjimo vertas kerštavimas. Žmogaus gyvenimas žymiai pertrumpas, kad mes turėtume tai atsimintį, jei ir būtų tam pagrindo.

Šiuo laiku eina BALF vajus. Tai gerai. Šiuo laiku dar kūriami ir nauji fondai tų tremtinių naudai. Tai irgi gerai. Bet tai visa nėra užtektinai gerai, nes toki darbai gyvena lūkesčiais. Tremtinių dabartinė būtis reikalinga ūmaus mūsų dėmesio, greitos, apčiuopiamos paramos. Prie tų visų gerų darbų lygiagriačiai turi eiti affidavitų ieškojimo — parūpinimo darbas ir tūkstančiais turi plaukti siuntinėliai tiesioginiai badaujančių šeimas. Lūkuriuoja pavojingai. Kiekviena bado diena žaloja jų sveikatą, kiekvienas netikras jiems rytojus, žlugdo juos dvasioje. Priduokime jiems vilties, pasiųsdami jiems kvietimus pas save. Išaiškinkime bijantiems po affidavitais rašytis, kad tai neišmintinga taip daryti. Atkviestieji ne vienas nepatapo savo geradarių našta. Jie dėkingi ir skuba savarankiškai įsikurti. Atvažiuojančiais į čia mums nėra ka daug rūpintis. Jie imsis dar bo, koki gaus. Jiems tepabus pavyzdžiu mūsų pijonieriai, kurių dėka šiandien Amerikos lietuviuose yra išlikę savo tautos meilės, ryškių gyvybės ženklų.

Tebūna mūsų pareiga kuo greičiau ištraukti juos iš nežinios ir vargo, o ne didinti lopus ant jų drabužių. Nesitenkinkime vien kilusiomis mūsų galvose kilniomis mintimis, o uoliau imkimės praktiško darbo.

P. L.

Paslaptinga, nežinomos kilmės moteris

Amerikiečių oro pajėgų štabui Vokietijoj sudaro didelį galvosūkį moteris, kuri nebetekusi atminties, vartoja kalbą primenančią "paukščių čiulbėjimą" ir kurios niekas negali pasakyti kas tai do kalba.

Pradžioj buvo įtariama, kad ji šnipė ar kokio Pietų Amerikos diplomato duktė, Amerikos ar Kanados pilietė, Indijos piliečio duktė, ar išvietinta Rytų Europos čigonė, bet jau vėliau buvo įsitikinta, kad bent paskutinis spėliojimas tikrai neteisingas. Šiaip elgėsi kaip puikiai išauklėta moteris. Ji atmetusi vieno amerikiečio pasiūlymą tuoktis. Gan gerai vartoja anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas. Vienintelė kalba, kuri galėtų būti jos motinos kalba esanti paukščių čiauškėjimui panaši, beje, iki šiol nepavyko jos nustatyti.

Vienas Muncheno profesorius, kuris žino 85 įvairias kalbas, irgi negalėjo pasakyti kokia tai kalba. UNRRA gydytojai ją hipnotizavę ir stebėję jos pasikalbėjimus su įvairiais žmonėmis, tačiau viskas veltui. Pagaliau moteris buvo pripažinta DP.

Amerikiečiai ją rado Hofoje paskutinėmis karo dienomis visiškai išbadėjusią. Po ilgo laiko ligoninėje ji šiek tiek atsigavo ir pasitaisė.

Apylinkės vokiečiai pasakoja, kad ji į Hofą atvykusi su pabėgėlių traukiniu iš Rytų. Ji tu ėjo vokiečių asmens dokumentus, kaip Henrita Debus iš Čilės, 23 m. amžiaus. Ji pati vėliau tvirtinusi, kad jos tėvas buvęs Čilės diplomatas Berlyne. Tėvas buvęs Sumner Walleso draugas, bet patikrinus, Čilės konsulate Berne, Šveicarijoj, pasirodė, kad šis tvirtinimas neatitinka tiesai.

Henrita yra gerai informuota apie Paryžių, Marselį ir Berlyną. Taip pat atrodo, kad ji žino apie Ohio valstybę ir Kanadą.

Kas nori gauti lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių, leidžiamų Vokietijoje, rašykite šiuo adresu: J. Mockunas, (13 b) Dillingen a Donau Ludwig DP Camp USA zone, Germany.

Lakūnė Ann Kirk, buvusi WAS, instruktorė, iš Southbury, Conn. atskrido į New Yorką šiuo helikopteriu, kurį ji pati vairuoja.

Suvyriškėjusios moterys

Tur būt ir tamsta esi pastebėjęs moterį, labiau panašią į vyrą, nei į moterį. Taip, žmogysta — moteriška, tačiau šiaip pasižiūrėjus — daugiau vyras ir tiek.

Aš skirčiau dvi tokių suvyrėjusių moterų rūšis. Vienos — tokios jau paties Dievo apdovanotos, ir, gal būt, per klaidą ne vyrai, tačiau kitos tyčia, labai sąmoningai pamėgdžiojančios vyriškąją giminę.

Kaip sau norite, argi nepikta, kai moteris ima, pav., plaukus šukuoti, kaip vyrai. Menkniekis, bet pykdąs, ir stačiai silpna, kai net tokia vyriškai moteriška galva ir šypsosi.

Antra. Nei kiek negeriau, jei jos, vaikščiodamos su vyrais, žengia su jais žingsnis į žingsnį Iš šalies žiūrint, nėra biauresnio juoko. Juk gi vyro žingsnis didesnis, taigi kam stengtis net dar jį peržengti.

Trečia. Moteriški drabužiai, kaip sau norite, gražūs ir patrauklūs. Taigi argi reikia didesnių bezdžionių, kai jos apsirengia vyriškų drabužių dalimis ir sau švaistosi, kaip naują žemę atradusios.

Ketvirta. Apsergėk Viešpatie, matyti moteri kartu su vyrais saliūne lenktynuojančią. Tur būt, pasauly niekas taip neišniekina moteriškumo, kaip šis suvyriškėjusių moterų paprotis, o gal net liga.

Penkta. Pikta ir širdį gelia, kai moterys visuose kituose reikaluose suvyriškėja ir dedasi vyriškesnė nei patys vyrai. Čia jos savo vyrišku išmanymu daugiau turgų kelia, nei parduoda.

Tegu pakaks ir šių pastabų. Apie moterį, žinoma, tektų rašyti gražiausių žodžių, tačiau iš tikro suvyriškėjusių moterų vyrų giminė baidosi ir iš tolo lenkiasi, kaip nuo piktosios dvasios.

Baltrus

MES

M. Zolpienė, Chicago, Ill. išrinkta Žiburėlio draugijos sekretore. Minima draugija įsikūrė tik pastaruoju laiku ir jos tikslas bus šelpti tremtyje "pažangiuosius studentus, einančius ten mokslus." Gyd. Šabainė ir kai kurie kiti tremtiniai, tik ką į čia atvykę, gyvai dirbo tos draugijos įkūrimui.

Alice Stephens Singers, kurios turėjo savo metinį koncertą gegužės 26 d. Orchestra Hall, Chicago, Ill., praėjo kuo didžiausiu pasisekimu. Rytojaus dieną buvo apie jį palankios žinios muzikos žurnaluose ir nesigailėta komplimentų Choro vedėjai ir jo mokytojai Alice Stephens. Ta pačia proga dar kartą Chicagos visuomenė pareiškė džiaugsmą Anna Kaskas balsu, kuri dalyvavo šiame koncerte kaipo viešnia.

Ona Kubilienė, New York, N. Y., užpereitą sekmadienį dainavo Stuko radijo programoje. Kaip visuomet, ji susilaukė daug komplimentų, daugiausiai iš kitataučių žmonių.

Lietuvės tremtyje

Tamošaitienė ir Raulinaitienė dalyvavo Pasaulinėj moterų kongrese Paryžiuje, kuris įvyko balandžio mėn. pabaigoj ir tęsėsi pora savaičių. Jos atstovavo lietuves. Ta proga Paryžiuje buvo moterų darbų paroda. Tamošaitienė joje dalyvavo su savo kilimais, tautiškais raštais išrašytais, tautiniais rinktiniais rūbais, juostomis, Lietuvos vaizdų nuotraukomis ir lietuviškomis lėlėmis.

J. Druskytė - Aglinskienė šį pavasarį Tubingene parašė mokslinį darbą apie kaulų sukietėjimą — Ueber einen Fall von Mazmorkm chenkrankheit Už šį mokslo rašinį Tubingeno universitetas autorei suteikė medicinos daktaro laipsnį.

Baltijos Moterų Taryba Esslingene vienoj bažnyčioje surengė koncertą, kur dalyvavo žymesnės latvių meno jėgos. At likta klasinės muzikos ir latvių kompozitorių veikalai. Be giedojimo ir vargonų muzikos buvo arfos ir smuikos muzikos kūrinių.

Tubingeno moterų iniciatyva kovo 24 d. buvo nutarta birželio 15 turėti rimties ir susikaupimo valandėlę. Pakviestos latvės ir estės irgi sumanymui pritarė ir ta proga paskelbtas Baltijos Moterų Tarybos atsišaukimas į pasaulio moteris.

"Išgyvenkite savo atostogų sapną"
Adirondacko kalnuose Lake George ežero krante
BLUE WATER MANOR

Vasarinis viešbutis ežero atkrantėje 50 pėdų viršum vendens. Iš terasos žavingas reginys į ežerą su daugeliu salų. Aplinkui gražūs kalnai. Viešbutyje milžiniškas židinys (fireplace) — Grand Cayne kopija. Visi miegamieji kambariai išeina langais į ežerą. Miške atskiros vilos su privačiomis maudynėmis ir židiniais. Įvairūs sportai: tenisas, dviračiai, valtys, žuvavimas. Nemokamas susisiekimas automobiliu su geležinkelio stotimi o šventadieniais su bažnyčia. Norint platesnių žinių arba užsisakyti vietos, rašyti
ALĖ SLIVYNAS, DIAMOND POINT, N. Y.

ŠALIN GYVAPLAUKIUS NUO VEIDO!
Gydytojai pataria naudoti šiuos tobulus M-me Frances metodus.
Operacijos atliekamos be skausmo. Gyvaplaukiai išraujami iš šaknų, veidas atrodo jaunesnis ir, nepalyginti, gražesnis.
Rašykite, arba telefonuokite, o mes jums pasiųsime knygele "D", kurioje surašytos visos informacijos. Patarimai teikiami nemokamai.
M-me Frances
11 W. 42nd St. New York, N. Y. Tel. Lackawanna 4-2778
Valandos nuo 11 ryto iki 7 vak.

Versatility IN STEEL IS OUR BUSINESS
You Name the Part- WE MAKE IT
Whether it be FORGINGS FABRICATIONS CASTINGS or WELDMENTS
Carefully Made to Specifications.
To mention just a few items Rockwell Engineering makes:
For RAILROADS
Track Gage Rods • Switch Rods
Frog and Crossing Bolts
Brake Rods • Brake Levers
Brake Hangers
OIL DRILLERS and REFINERS
Bolts — All Types and Sizes
Forged Steel Flanges
Threaded Drill Rods
Forged Weldless Links
Wire Rope Snatch Blocks
Forged Shackles
Turnbuckle Assemblies
PUBLIC UTILITIES
Pole Line Hardware
Underground Hardware
CONTRACTORS — BUILDERS
Heavy Hardware, Tie Rods, Bolts and Structural Steel for —
Foundations • Wharves • Bridges
Piers • Buildings
PLANTATIONS
Cane Carts • Rollers
PARTS MADE IN HUNDREDS OF STANDARD AND SPECIAL SIZES
Send for our Catalog
ROCKWELL
Engineering Company
13500 SO. WESTERN AVE.
CHICAGO (Blue Island), ILL.

JEIGU JŪS BUTUMĖT PINIGUS... SUTAUPĘ

Kiek kartų Jūs norėjote, ar Jums buvo reikalingi bent keli atliekami doleriai bėdje... ar, kad ką nors nusipirkti?

Jūs galite turėt nemažą rezervą "gatavų pinigų" ...greičiau, negu manote... jeigu pradėsite reguliariai taupyti pas mus kiekvieną mėnesį, ar kiekvieną kartą, kai gaunate algą.

JŪS BŪSITE LAUKIAMAS SVEČIAS

THE *Kings County* SAVINGS BANK

Įsteigta 1860
135 Broadway, prie Bedford Avenue
Atdara pirmadieniais iki 7 val. vak.
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR

JUOZAS LUGAUSKAS, SAV.

Tai vieta, kur jums niekad nereikia nuobodžiauti. Čia visados linksma, jauku ir malonu. Kiekvieną šeštadienį čia įvyksta puota, kur niekam netrūksta vaišių - pirmos rūšies valgių ir gėrimų. Prašome užeiti.

Mūsų salė nuomojama puotoms, vestuvėms, krikštynoms
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.

PHILIP BENDER

AVALINĖS KRAUTUVĖ

Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: EV.7-2043

AIDONE

Galite gauti savo apylinkės vaistinėje

AIDONE nuostabiai greitai pašalina galvos skaudėjimą, neuralgiją ir šiaip muskulų gėlimą

F. A. Urban

61-02 GRAND AVENUE MASPETH, L. I., N. Y.

Telefonas HA 8-7407

STEAMBOAT INN

A. KASMOČIUS, sav.

Puiki vieta žiemos ir vasaros iškiloms. Salė parengimams ir vestuvėms, taip pat susirinkimams. Vasaros metu sodas piknikams ir salė DIDŽIULIS BARAS

Įvairūs importuoti ir vietiniai gėrimai.

91 STEABOAT RD., GREAT NECK, L. I.

Tel. Great Neck 1546.

HUDSON MARKET

JONAS JONINAS, sav.
AUKŠTOS RŪŠIES MĖSA - DEŠRELIŲ GAMYBA
PAUKŠTIENA

Urmo ir detalis pardavimas

613 Hudson Avenue Rochester, N. Y.

Tel. Stone 1912

NEWARK, NEW JERSEY

WALTER J. DILIS & CO.

Motor Stokor ir Will-Burt Stoker atstovas

Automatiškas apšildymas Heil Oil Burners

214 WALNUT STREET, Tel. Mitchell 2-2976

GOLDEN STAR BOTTLING CO.

Juozas Kralikauskas ir sūnus, savininkai

Gamina puikiausius nesvaiginamus gėrimus ir pristato alų

91-93 Warwick Street Tel. Market 2-5270

Memories of Lithuania
RADIO HOUR
SATURDAYS 5 to 5:30 p.m.
Station WEVD—1330 kil.
JACK J. STUKAS—Director
429 Walnut Street

PETRAS KURTINAITIS
Siuva drabužius iš geriausių medžiagų.
113 Ferry Street

JOHN PRAVILIONIS
FOOD MARKET
MĖSA IR GROCERIAI
107 Adams Street
Tel. MArket 3-6082

L. GAUBAS ir SŪNUS
Vestuvių ir dovanų žiedai—Kryželiai, papuošalai moterims.
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS
14 Wilson Street

GROŽIO SALIONAS
Beauty Salon
J. Avižienius, sav.
PERMANENT WAVES
1109 Portland Avenue
ROCHESTER, N. Y.

Amsterdam, N. Y.

STOKNA'S
Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir degtinė
225 E. Main Street

Lietuviška Vaistinė
SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
Telefonas 96

GENERALINĖ APDRAUDA
Real Estate
Michael Kerbelis, sav.
183 E. Main Street

J. AKULONIS
Sveikinimų atvirutės įvairioms progoms. Naujausi laikraščiai. Vaisvandeniai ir saldiniai.
278 2nd Street
ELIZABETH, N. J.

LIETUVIŠKA UŽEIGA
S. Lingnugaris, Sav.
168 1st Street
ELIZABETH, N. J.

LIETUVIAI STUDENTAI VOKIETIJOJE REIKALINGI GREITOS PAGALBOS

Visiems Amerikos lietuviams yra gerai žinomos sunkios tremtinių gyvenimo sąlygos. Neaiškus rytojus ir kova dėl kasdieninės duonos ne vieną tremtinį jau nuvedė į ligoninę arba sugriovė visam amžiui sveikatą.

Ypač skaudžiai pajunta vargingas gyvenimo sąlygas jaunimas. Tas jaunimas, kuris siekia mokslo.

Studentų Centrinė Atstovybė iš Europos praneša, kad apie 200 studentų jau serga džiova ar kitomis ligomis dėl maisto ir rūbų stokos.

Šia proga noriu mieliems skaitytojams patiekti tik gautas žinias iš Europos apie lietuvius studentus.

Kiekviename universitete, kur lietuviai studentai studijuoja, yra pačių studentų išrinktos Studentų Valdybos (komitetai). Tie komitetai tvarko visus vietos studentų reikalus.

Lengviausiai ir patogiausiai jiems galima suteikti pagalbą, pasiunčiant pakietus pagal žemiau duotus Studentų Valdybų adresus. Studentų Valdyba gavusi siuntinį, išdalins būtiniausiai reikalingiems pagalbos studentams.

Šiuo reikalu Studentų Centrinė Atstovybė štai ką rašo:

"Neperseniausiai gavome iš BALF 2,000 sąsiuvinių. Juos išdalinome anglų zonos studentams. Jie ypatingai šių priemonių stokoja ir pageidauja daugiau šios medžiagos. Būtų gerai, jei įvairias studentų Valdybas (komitetus) paimtų kokios nors Amerikos lietuvių organizacijos, draugijos ar pavieniai asmenys savo globon. Žymiai palengvėtų visa šalpos sistema (žinoma, neišsiunčiant mums BALF teikiamos paramos)."

Norintieji pagelbėti tremtiniams studentams, galite pasinaudoti šiais Studentų Valdybų adresais:

Anglų Zonos Lietuvių Studentų Atstovybė, (Anglų zonoje yra iš viso 666 studentai), pirm. Vladas Šarūnas, 24b Pinneberg, Baltic University 8-311, British Zone, Germany.

Baltijos U-to Hamburge Atstovybė, studentų yra 279, pirm. — Pijus Augustinavičius, 24b, Pinneberg, Baltic University 3-302, British Zone, Germany.

Hamburgo Hansos U-to Atstovybė — 65 studentai, pirm. Bakšys.

Hannover Stud. Atstovybė — 49 studentai pirm. — A. Kurgonas, 20 Hannover Herrenhausen Burgweg 1, British Zone Germany.

Braunschweig Stud. Atstovybė — 22 studentai, pirm. — J. Smilgevičius, 20 Braunschweig, Hamburgerstr. 237, British Zone, Germany.

Bonn Stud. Atstovybė — 78 studentai, pirm. — St. Eitavičius, 22a Oberkassel b. Bonn Magdalenenstr. 8, British Zone Germany.

Kiel Stud. Atstovybė — 22 studentai, pirm.— Ant. Ruzgas, 24 Kiel-Wik, Zur Hochbrucke 23 Stud. Camp, British Zone, Germany.

Munster Stud. Atstovybė — 39 studentai, pirm. — Leo Gerulaitis, 21a Greven, 1 Westf. Hotel Nettmann Studentenheim British Zone, Germany.

Dusseldorf Studentų Atstovybė — 18 studentų, pirm.— Vyt. Mileris, 22a Dusseldorf, Opladenerstr. 1e, British Zone, Germany.

Gottingeno Stud. Atstovybė— 58 studentai, pirm. — Užbalis Viliams Juozas, 20 Gottingen, Gronerlandstr. 14, British Zone, Germany.

Koln Stud. Atstovybė — 19 studentų, pirm.—St. Baltramiejūnas, 22 a Koln-Lindenthal, Leichtensternstr. 14, British Zone, Germany.

Hann-Munden Stud. Atstovybė — 15 studentų, pirm. — K. Žydavičius, Hann-Munden, Fuldabruckestr. 6a, British Zone, Germany.

Clausthal Stud. Atstovybė — 22 studentai, pirm. —dr. Staškevičius, 20b Claustenthal-Harz, Graupenstr. 2, British Zone, Germany.

Tubingeno Studentų Valdyba —144 studentai, Tubingen, Karlstr. 11, French Zone, Germany.

Freiburg Studentų Valdyba— 145 studentai, sekr. D. Jasaitytė, 17b Freiburg I Br., Sandfangweg 1, French Zone, Germany.

Muncheno Studentų Valdyba — 331 studentas pirm. Zg. Smilgevičius, 13b Munchen 27, Lamontstr. 21, U. S. Zone, Germany.

Wurzburg Stud. Valdyba —61 studentai pirm. — K. Černiauskas, 13a Wurzburg-Zell, Nord Kaserne B1 4, U. S. Zone, Germany.

Erlangen Stud. Valdyba — 73 studentai pirm. — J. Kedys, 13a Erlangen, Glockenstr. 8, U. S. Zone, Germany.

Bamberg Stud. Valdyba — 4 studentai pirm. — J. Bakšys, 13a Bamberg, Heinrichsdamm Nr. 9-1, U. S. Zone, Germany.

Dillingen Stud. Valdyba —44 studentai pirm. — A. Rumša, 13b Dillingen, Ludwig DP Camp U. S. Zone, Germany.

Pullach Stud. Valdyba — 8 studentai pirm. P. Dauginaitis, 13b, Pullach b Munchen, Berchmanskolleg, U. S. Zone, Germany.

Eichstatt Stud. Valdyba —63 studentai pirm. — A. Mikulis, 13a Rebdorf b Eichstatt, Litauisches Lager, U. S. Zone, Germany.

Frankfurt Stud. Atstovybė— 167 studentai pirm. — Vildžius, 16 Hanau-Main, Litauschen Larger, U. S. Zone, Germany.

Heidelberg Stud. Valdyba — 79 studentai pirm. — A. Kišonis, 17a, Heidelberg, Leopoldstr. 60, U. S. Zone, Germany.

Karlsruhe Stud. Valdyba — 63 studentai, 17a Karlsruhe, Meidingerst. 13, U. S. Zone, Germany.

Stuttgart Stud. Valdyba —123 studentai pirm. — St. Budėjus, 14a Stuttgart-Bad Cannstadt, Taubenheimerstr. 57 U. S. Zone Germany.

Marburg Stud. Valdyba — 8 studentai pirm. — G. Navikėnaitė, 16 Marburg-Lamm, Am Grun 1, U. S. Zone, Germany.

Darmstadt Stud. Valdyba — 72 studentai sekr. — Vyt. Gylys, 16 Darmstadt, Eichwiesenstr. 7, U. S. Zone, Germany.

Giessen Stud. Valdyba — studentų 15, pirm.—Alg. Vasiukevičius, 16 Giessen, Alicenstr. 36, U. S. Zone, Germany.

Mainz Stud. Valdyba — 134 studentai pirm. — A. Povilaitis, 18 Mainz, Unterezahlbacherstr. 26-III, U. S. Zone, Germany.

U. S. Zonoje yra 1139 studentai, anglų zonoje — 666 ir prancūzų zonoje 323 studentai. Iš viso Vokietijoje, be Austrijos, yra 2128 lietuviai studijuoją studentai.

Toliau Studentų Centralinė Atstovybė rašo:

"Studentų Valdybų adresai su studentais ligoniais yra siunčiami Tamstai. Jeigu būtų ima noma parama sergantiems, siųskite per Studentų Valdybas. Tai bus paprasčiausiai ir tiksliausiai. Paramos pageidaujame Care pakietais ir siuntiniais. Rūbai ir maistas studentų sveikatos palaikymui yra būtinai reikalingi. Siųskite žuvies taukų, nes tuom tikrai didelei studentų daliai padėsite. Šis pageidavimas yra visų studentų ir prašome jį perduoti BALF ir kitoms lietuvių org. Pilnai tikime, kad Jūs Bron. Budginai, kaip buvęs Lietuvių Stud. Centrinės A-bės pirmininkas, suprasite mūsų šauksmą ir padėsite mums."

Šį tremtinių studentų Vokietijoje pagalbos šauksmą perduodu gailestingųjų Amerikos lietuvių žiniai. Norintieji gauti ligonių studentų adresus, galite kreiptis pas mane, šiuo adresu: 939 W. 33rd St., Chicago 8, Ill.

Bronius Budginas

Lietuvis išgelbėjo du amerikiečius

Schweinfurte, Vokietijoj lietuvis tremtinys Romas Nelsonas išgelbėjo du amerikiečių karių vaikučius, kurie apvirtus laiveliui, buvo patekę į mirtiną pavojų.

TMD kuopos veikla

TMD 3 kuopa Brooklyne atgaivinta ir turi per 30 narių. Nariams duodama "Pakeliui į mirtį," parašyta B. Gaidžiūno, ir "Dieve, pasigailėk mūsų," brolių Jurgėlų išversta iš anglų kalbos, kur aprašoma amerikiečių kovos pirmajame kare.

Kuopai vadovauja J. Ginkus, sekr. — Pr. Narvydas ir ižd. P. Pusnikas. Norintieji į narius įsirašyti ir knygų gauti, prašomi rašyti P. Jukniui, 386 So. 2nd St., Brooklyn 11, N. Y. Prašome kartu atsiųsti 1 dol. nario mokesčio.

Vestuvės

Gegužės 31 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioj Edvardas Brazinskas susituokė su Julija Šče gauskaite. Jaunoji kilusi iš Boston, Mass. Jaunasis E. Brazinskas yra keletą metų dirbęs Vienybės spaustuvėje. Sutuoktuvių metu bažnyčioje giedojo Violeta Pranskienė. Vyr. pojauniu buvo Alb. Tamkus ir vyr. pomerge — Irena Edwards.

Krikštynos

Pereitą sekmadienį, birželio 8 d. Gus ir Elviros šeimoje, Middelbury, Conn., įvyko gražios krikštynos. Jų gražiai augantis sūnelis pakrikštytas Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje, Waterbury, Conn., Theodor Arnold vardais. Krikšto motina buvo brooklyniečių biznierių, Elenos ir Antano Povilanskų, duktė Elvira, krikšto tėvu buvo taip pat brooklynietis Vytautas Domash.

THERE'S PLAY AS WELL AS WORK

A Korean batter swings at a hot one in a game with a U. S. Army team

THE U. S. Army has announced that young men who are able to measure up to physical and mental requirements, and who enlist for three years, can now choose any one of six famous divisions on duty in the Far East. They include the 1st Cavalry, 6th Infantry, 7th Infantry, 11th Airborne, 24th Infantry and 25th Infantry Divisions.

These units, all cited for their war achievements, are today engaged in maintaining a just, democratic peace in Japan and Korea. The young man who joins one of them, following his initial training in the United States, will have an exceptional opportunity for useful, interesting work, travel and education.

He will enjoy good living conditions, with plenty of sports and recreation. There are baseball and football fields and equipment, motion picture theaters, and facilities for skiing and sightseeing during free time. Overseas pay, 20% above the new, high Army pay scale, makes the job even more attractive.

The number of openings in these famous divisions is limited. Full information may be obtained at the nearest U. S. Army Recruiting Station.

246 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

BALTIMORE, MD.

KAROL MEAT PRODUCTS
Aukštos Rūšies Mėsa
418 South Bond Street
Tel. Wolfe 0615-6

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis
1509 W. Baltimore Street
Telefonas Gilmore 7281

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Weisengoff, sav.
Šokiai antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 9 vak. iki 2 v. r. Svečiai iš kitų miestų kviečiami užeiti į šią užeigą.
1417 W. Baltimore Street

JONAS GRIČENA
LIETUVIŠKA - UŽEIGA
661 W. Pratt Street

JOSEPH'S CAFE
E. Juozapaitienė, Sav.
18 South Fremont Avenue
Tel. Calvert 0825

Cleveland, Ohio

P. P. Muliolis ir Sūnus
Gen. Apdraudos agentura
Real Estate Broker
Morgičių paskolos ir Notaras
6606 Superior Avenue
Tel. Henderson 6729

LITHUANIAN
FUNERAL HOME
DELLA E. JAKUBS
(Jakubauskienė)
Laidotuvių Direktorė
Kambariai pašarvojimui
6621 EDNA AVE.
Endicott 1763

WILKELIS
Funeral Home
Pilnas Laidotuvių patarnavimas
6202 Superior Ave.
Henderson 9292

DETROIT, MICH.

EUGENE PRINTING Co.
SPAUSTUVĖ
Linotipo kompozicija
Ch. J. Walls, Sav.
11715 Dequindre
Tel. 6-7689

ROYAL TEXACO
SERVICE
Ignatz Zabalavičius
Padangų taisymas - automobilių plovimas - alyvavimas Iššaukus patarnaujame kelyje
10700 W. 7 Mile Road
Tel. UN 1-9757

JOHN'S BAR
Alus — Vynas — Likeriai
Lengvi Užkandžiai
JONAS USORIS, sav.
9 Mile Rd. and Van Dyke
Centerline 1225W

BILL'S BAR
Vynas - alus - likeriai
Užkandžiai
VINCAS ŽEMAITIS, sav
2400 Fenkell Avenue
Tel. UN 1-9644

CONCRETE BLOCK and PRODUCTS Co.
Manufacturers of
REAL BLOCKS BUILDING SUPPLIES
5740 MARTIN AVE. DETROIT, MICH.
Tel. Tyler 4-1711

MILE HOUSE
Maloni lietuviška užeiga
VYNAS, ALUS, LIKERIAI
10358 Woodward Avenue Detroit, Mich.

EDDYSTONE VIEŠBUTIS
Gazan's restoranas
Puikus maistas
110 SPROAT ST., at Park Ave.
Satire Lounge Bar
Puikūs gėrimai
2700 PARK AVE prie Sproat St.
ANTANO IR NELĖS ŽUKAUSKŲ VADOVYBĖJE

ACME PIE COMPANY
J. HOMCHIS, pres
PARENGIMAMS IR NAMŲ VAISĖMS
Dideli ir maži pajai
Reikalaukite visose Detroito ir apylinkių krautuvėse
2286 E. Milwaukee Detroit, 11, Mich.

New Yorkas ir Apylinkė

Dariaus Girėno piknikas birž. 21

Turėjęs įvykti Dariaus Girėno paminėjimas birželio 7 d., Dexter Parke, dėl nepaprastai lietingo oro, nukeltas į birželio 21 d. šeštadienį, 2 val. po pietų. Piknikas įvyks toje pačioje vietoje, Dexter parke, 74-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. Pirmiau pirkti bilietai ir biznierių dovanos atitiks tos dienos piknikui. Visi kviečiami atsilankyti.

Vėl įsigijo viešbutį

Pr. Lapienė, Vienybės bendra darbė, iš Stony Brook, Long Island, kuri savo viešbutininkystės verslą buvo prieš dviejus metus pardavusi, šį pavasarį vėl įsigijo tokį pat verslą. Dabartinis viešbutis yra netoli jos rezidencijos, gražiame didelių medžių pavėsyje ir arti Atlanto įlankos, kur randasi puikusis Stony Brook paplūdymis. Šis Lapienės biznis, pavadintas STONY BROOK LODGE, tinkamas ne tik ramiam poilsiui, bet ir didesnėms įvairioms pramogoms, puotoms ir piknikams.

Adresas: Quaker Path & Mount Gray Rd., Stony Brook, Long Island. Tel.: Stony Brook 586.

Susirinkimas

Tautininkų Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks šį penktadienio, birželio 13 d. Visi nariai kviečiami atvykti, nes tai paskutinis pavasarinis susirinkimas. Liepos ir rugpiūčio mėn. susirinkimų nebus.

Taip pat Taut. Klubas praneša, kad ateinantį sekmadienį birželio 15 d., 6 v. v. Tautininkų Klube, 337 Union Ave. įvyks Antanų dienos vardadienio pobūvis, į kurį kviečiami atvykti visi Klubo nariai, rėmėjai ir draugai Antanų pagerbti.

Užsimušė Pr. Cibulskis

Birželio 2 d. tragiškai mirė Pranas Cibulskis. Būdamas dar bininku Sunshine Bisquit Co., velionis iškrito per langą iš 6 aukšto ir mirtinai užsimušė. Velionis Cibulskis buvo 58 m. amžiaus. Gyveno Maspethe, kur šeima dabar liko. Dvi dukterys yra slaugės. Palaidotas birželio 5 d.

Aleksis ir Jezavitas realstatininkai

Gerai žinomas advokatas Pranas T. Alexis praneša, kad šiomis dienomis jo realstate įstaigoje pradėjo bendradarbiauti visuomenės veikėjas Adomas Jezavitas, Liet. Radijo Draugijos pranešėjas.

Kaip žinoma, jų biznis yra pirkti ir parduoti gerus namus, ūkius ir pavienius biznius.

Alexio ir Jezavito įstaiga yra 110-18 Jamaica Ave., Richmond Hill, New Yorke. Tel. Virginia 7-8110.

TAUTININKŲ CENTRO SUVAŽIAVIMAS

Birželio 8 d., Lietuvių Piliečių Klube, Brooklyn, N. Y., įvyko Tautininkų Centro suvažiavimas. Nežiūrint nepaprastai lietingo oro, buvo gausiai atstovų iš kelių rytinių valstybių.

Suvažiavimą atidarė pirm. V. Abraitis. Sveikino dr. J. M. Colney iš Waterbury, Conn., kalbėjęs Friends of Lithuania ir kitų organizacijų vardu, Moterų Vienybės pirm. O. Valaitienė, J. Ginkus, V. Vyšnius — SLA 42 kuopos vardu, D. Klinga — SLA 250 kp. vardu, Jonas Valaitis, kaip BALF atstovas, A. Kuślis iš Watertown, Conn., O Ceplinskienė iš Ansonijos Conn., J. Valickas iš Newark, N. J., I. Baltuvienė, dr. V. Paprockas ir kiti. Jausmingais žodžiais prabilo adv. Paltanavičius, pabrėždamas, kad tremtyje lietuviai džiaugiasi išgirdę, jog čia, užjūryje, jų broliai veikia savo tautos gerovei ir tė vynės išlaisvinimui.

Pirm. V. Abraitis, pateikdamas metinę apyskaitą, pabrėžė, kad šiandien su šia organizacija visi skaitosi. Kad ji ir jaunutė, bet per kelerius metus daug nuveikusi. Tautininkų Centras, kovodamas už Lietuvos išlaisvinimą ir besirūpindamas tremtiniais, talkon įtraukė stiprių jėgų. Pirmininkas iškėlė Amerikos Lietuvių Misijos nuopelnus, kurios nariu yra ir Taut. Centras. Remdamas Misijos veiklą, Centras, buvo suorganizavęs tremtinių kalbų transliaciją iš Paryžiaus į New Haven, Conn. Tai pirmas toks pasikalbėjimas su tremtiniais per radiją.

Centro vicepirm. Ginkus plačiau nušvietė, kaip buvo organizuojami parengimai ir susirinkimai svarbioms tautos dienoms paminėti ir pan. Ginkus teigė, kad tautininkai ar tautiečiai pirmieji pradėję Lietuvos neprikl. minėjimus rengti Brooklyne. Dr. Vencius buvęs vienas iš pirmųjų tų iniciatorių. Tautininkų rengti minėjimai būdavę gausūs svečių skaičiumi. Per minėjimus surinktais pinigais tremtinams išsiųsta apie 700 siuntinių.

Inž. J. Baltus, pateikdamas finansinę Centro apyskaitą priminė, kad naujoji Centro valdyba pernai perėmusi iždą vos su pusantro dol., o dabar jau esą 250 dol. Per metus padaryta 2,500 dol. apyvartos. Virš 2,000 dol. išleista tremtiniams šelpti ir Lietuvos išlaisvinimo akcijai.

Kiti centro valdybos nariai plačiau nušvietė pereitų metų veiklą. Visi pranešimai buvo vienbalsiai priimti.

Lietuvos laisvinimo reikalus svarstant, priimta kelios rezoliucijos, jų tarpe — rezoliucija paraginti kongresą priimti įstatymą (H. R. 2910). Rezoliucija pasiusta telegrafu, o jos papildymui priimtas D. Klingos paruoštas memorandumas, kur prašoma pirmenybės pabaltiečiams ir pan.

Tolimesnės Tautininkų Centro veiklos krypties ir taktikos klausimus svarstant, iškilo daug idėjų. Nustatyta, kad Tautininkų Centras ir toliau laikysis ikšiolinių gairių, sieks bendro lietuvių vienybės kovai už Lietuvos laisvę, rems Amerikos Lietuvių Misiją, ir bendradarbiaus su Lietuvai Vaduoti Sąjunga. Atskira rezoliucija užgirtas ir BALF aukų rinkimas.

Per rinkimus pirmininku vėl išrinktas V. Abraitis, vicepirm. J. Ginkus, D. Klinga ir adv. Paltanavičius (visi iš Brooklyno), A. Olis iš Chicago, Ill. P. Zuris iš Clevelando, dr. M. J. Colney iš Waterbury, Conn., Z. Jankauskas iš Philadelphijos, P. Mačiulaitis iš Belville, N. J. ir V. Trainys iš Richmond Hill, N. Y. Sekretoriais išrinkti O. Valaitienė ir Pr. Narvydas.

Stambesniomis ir mažesnėmis sumomis suaukota bei prisiųsta daugiau kaip 300 dol.

Baigiant suvažiavimą, dar sveikinimus telefonu perdavė Amerikos Misijos pirm. Ant. Olis iš Chicagos ir inž. P. J. Zuris iš Washingtono, kur jis buvo nuvykęs rūpintis lietuviškais reikalais.

Vakare, toje pačioje salėje, buvo koncertas ir kalbos. Dainavo A. Kizienė ir Al Vasiliaus kas, kuriems karštai paplota ir daugiau iš jų dainų išprašyta. Teigiamą įspūdį paliko Operetės choro, vad. Pranskienės, dainos. Jaunutė Liuda Cipliauskaitė gražiai padeklamavo.

Svarbiausiu vakaro kalbėtoju buvo adv. Paltanavičius, pasakęs gan turtingą ir vykusią kalbą, tačiau, gal būt, perilgai užsitrukusią.

Pas vienybiečius

Man teko užeiti pas Kirvelius gyvenančius gražioje Brooklyno apylinkėje. Kirveliai yra seni Vienybės skaitytojai ir geri rėmėjai. Jie užsimokėjo prenumeratą ir dar paaukojo Vienybės reikalams 2 dol. Kirvelienė pareiškė, kad dabar viskas brangu todėl 3 dol. į metus yra labai maži pinigai už laikraštį.

Taip pat buvau užėjęs pas Stulgaitį, turintį maisto krautuvę. Stulgaitis, žinomas biznierius Brooklyne, užsimokėjo prenumeratą ir dar paaukojo 1 dol. spaudos reikalams. Vienybė dėkoja savo rėmėjams.

John Krunklys

Vienybės skaitytojas Pov. Baliukas, Long Island City, gavęs atostogų, išvyko į Montrealą, Can., pusbrolio J. Vanago aplankyti.

Lietuvių Piliečių Klubas Maspethe birželio 22 d. ruošia busais išvažiavimą į New Brunswick. Bilietas — 2 dol. Busai išvažiuos 8:30 val. iš Piliečių Klubo, 60-39 56th Drive, Maspeth

PUOTA PAŽŪSIAMS

Maspetho Lietuvių Piliečių Klube gegužės 24 d. buvo surengta puota paminėti Igno ir Pranės Pažūsių 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktį.

Puotą surengė Marcinkienė, Purickienė ir V. Grigas, Klubo vedėjas.

Kings County Bankas pagerbė veteranus

Birželio 10 d. Kings County Banke įvyko iškilmingos ceremonijos, kurių metu buvo pagerbti banko tarnautojai, antrojo pasaulinio karo veteranai.

Iškilmės įvyko banko rūmuose, Eastern Parkway ir Nostrand Ave., Brooklyne, kur, ta proga, buvo atidengta bronzinė "garbės lentelė," kurioje surašyti veteranų vardai. Atidengimo ceremonijoms vadovavo ponia Victor H. Guiliano, tarnavusi WACs. Banko prezidentas, James R. McLaren, vėliau išsaukė kiekvieną veteraną ir įteikė atatinkamus pažymėjimus. Po iškilmių sekė vaišės.

Frakiuro stogas?

Brooklyno lietuviai, namų savininkai, reikalui esant, dabar galės kreiptis į savo tautietį Joną Vidiškį, kuris, drauge su Jerry Jones, atidarė savo įstaigą. Šiomis dienomis Jonas Vidiškis Vienybės namuį uždėjo naują stogą, ir, ta proga, reikia pastebėti, kad šis mūsų tautietis darbą atlieka ne tik prieinama kaina, bet ir sąžiningai.

Jonas Vidiškis, gimęs ir augęs New Yorko apylinkėje, neseniai grįžęs iš armijos tarnybos. Šis malonus vyrukas gražiai kalba, skaito ir rašo lietuviškai ir mielai sutinka patarnauti savo tautiečiams. J. and V. Roofing Co. adresas: 346 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 4-8471. Galima kreiptis kasdien nuo 9 v. r. iki 5 v. v.

Be stogų dengimo ir taisymo, Vidiškis ir Jones dar šingeliuoja namus, atlieka įvairius metalinius darbus, taip pat turi intaisus mūrinių namų sienoms pataisyti ir t. t.

Vienybė mielai rekomenduoja juos visiems savo skaitytojams, namų savininkams Brooklyne ir apylinkėje. (Sk.)

Išnuomojamas namas

Skubiai išnuomojamas namas vasarai. Yra aštuoni kambariai, visiškai įrengti. Karštas vanduo ir kiti patogumai. Vieta — Lakė Ronkomkoma, Long Island, N. Y., netoli ežero. Kreiptis: Tel. JAmaica 3-4922.

THE LEVY COMPANY
Commercial
STATIONERS - PRINTERS
Let us estimate your printing
241 SOUTH 4th SREET
Brooklyn 11, N. Y.
Phone STagg 2-8669

STEPHEN BREDIS, JR.
ADVOKATAS
197 Havemeyer Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-9394

CLEMENT A. VOKET-VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEwtown 9-5972

BASIL FEDORYK
VYNO IR DEGTINĖS KRAUTUVĖ
102 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-4829

J. VAITULIONIS
Pirmas lietuvis
Chiropraktas Gydytojas
307 Grand Stret
BROOKLYN, N. Y.
Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniais susitarus

McCONNELL'S BAR & GRILL
Čia renkasi Richmond Hill lietuviai
115-22 Liberty Avenue
Richmond Hill, L. I.
Tel. Virginia 3-9728

"the Mattress Doctor"
Modern Mattress Co.
282 South 9th Street,
BROOKLYN, N. Y.
Williamsburg Section,
Tel. EVergreen 7-9455
all kinds of bedding, mattresses done over at very reasonable Prices.

DeKALB TAVERN
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIAS VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PASIRINKIMAS MŪSŲ SANDĖLYJE
Prašomi atsilankyti
E. P. MITCHELL CO.
1245 Broadway
Brooklyn, N. Y.

WILLIAM SIEGFRIED
Vyno ir likerio parduotuvė
328 Bedford Avenue
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 8-1122

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

PETER LISAUSKAS
pristato anglių visiems kurie tik kreipiasi —
496 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
arba
53-82 72nd PLACE
MASPETH, N. Y.
Tel. EVergreen 7-7411

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų —Jamaica 6-3834

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS,
221 So. 4-th Street
VALANDOS:
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

DR. ADAM V. WALMUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
650 Fifth Avenue
(19th St. kampas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Trečiadieniais uždaryta
Tel. SOuth 8-5569

SCHOLES BAKING INC.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepyklo je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms pyragų.
Tel.EVergreen 4-8802

PETER LUGER
Aukščiausios Kokybės Maistas
Gerai Parinkti Gėrimai
178 BROADWAY BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-7114

LASKAS, INC.
Gėlės vestuvėms, parėms ir laidotuvėms
Skubus patarnavimas
270 BROADWAY BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8859

IGNAS PECHINSKI
RESTORANAS IR BARAS
Čia renkasi medžiotojai ir žvejotojai
404 Wythe Avenue Brooklyn, N. Y.
Šalia medžiotojų klubo. Tel. EV. 4-9064

BRUNO MINET
BARAS IR RESTORANAS
43 S. 10th Street Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9756

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs.

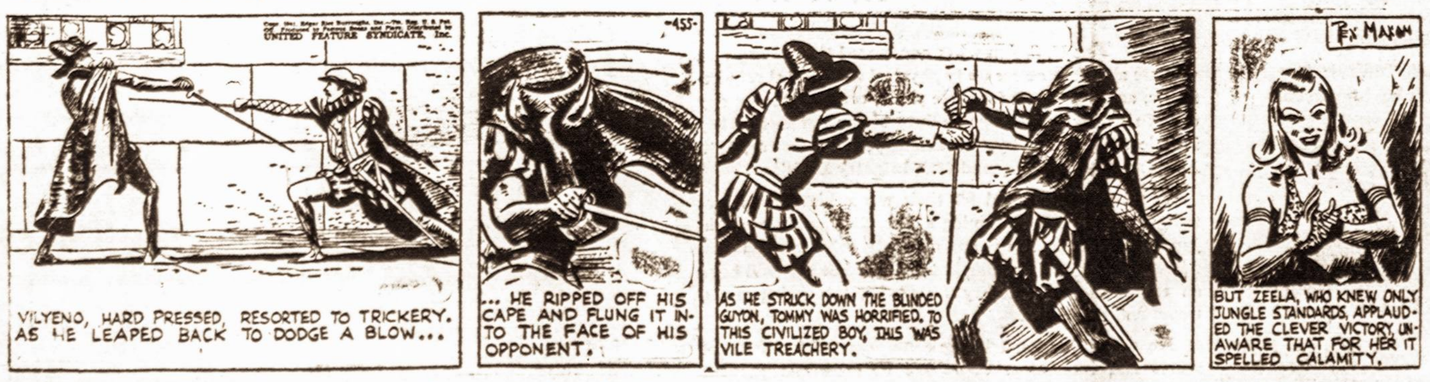

Kas bus toliau — žiūrėkite kitam Vienybės numery

Vileinas, kaip žinoma, buvo klastingas žmogus. Nenuostabu, kad ir šioje kovoje prieš savo brolį jis bandys panaudoti visas negarbingas priemones savo tikslui pasiekti. Staiga jis atšoko atgal ir...

...nusiėmęs apsiaustą, užmetė jį ant galvos oponentui, kad tuo būdu galėtų jį nudurti. Tai nepateisinama, negražu ir negarbinga kovos priemonė, bet argi to Vileinas paisė. Jis tik siekė tikslo.

Ir tuo akimirksniu, kai jam pasisekė klastingu būdu nudurti apakintą Gijoną, Tommy netsukliko. Šiam civilizuotam berniukui atrodė, kad šitaip gali elgtis laukinis žmogus, bet tik jau ne riteris.

Tik Tarzelė, kuri buvo pratusi matyti džiunglių kovos baisumus, džiaugsmingai plojo, pritardama gudriai pergalei. Deja, baltoji mergina nė nenumanė, kad visa tai jai žada dar sunkesnę bėdų naštą.